

Kehitysvaliokunta

2021/0422(COD)

7.12.2022

LAUSUNTO

kehitysvaliokunnalta

oikeudellisten asioiden valiokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi
ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin ja direktiivin 2008/99/EY
korvaamisesta
(COM(2021)0851 – C9-0466/2021 – 2021/0422(COD))

Valmistelija: Caroline Roose

PA_Legam

LYHYET PERUSTELUT

YK:n ympäristöohjelman (UNEP) ja Interpolin mukaan ympäristörikollisuus on lisääntymässä ja siitä on tullut maailman neljänneksi suurin rikollisuudenala, joka vaarantaa ympäristön, biologisen monimuotoisuuden ja ilmaston. Maat ja väestöt menettävät ympäristörikollisuuden vuoksi miljardeja euroja tuloja vuosittain erityisesti kehitysmaissa, ja se uhkaa ihmisoikeuksia.

Nykyisellä ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin 19. marraskuuta 2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2008/99/EY pyritään ensisijaisesti parantamaan ympäristönsuojelua yhdenmukaistetun rikoslainsäädännön avulla. On kuitenkin havaittu monia puutteita ja porsaanreikiä, kuten rajallinen soveltamisala, seuraamusten riittämättömyys ja sakkojen alhainen taso, puutteellinen täytäntöönpano ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön puute, tilastotietojen puute jne.

Valmistelija suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen etenkin siltä osin, kuin se koskee direktiivin soveltamisalan laajentamista, sen rikosoikeudellisia seuraamuksia koskevien säännösten tiukentamista ja ympäristönsuojelijoiden suojelussa käytettävien mekanismien käyttöönottoa. Valmistelija katsoo kuitenkin, että tarvitaan lisämuutoksia, jotta ympäristörikollisuutta voidaan torjua tehokkaasti.

Ensinnäkin direktiiviin olisi sisällytettävä ulkoinen ulottuvuus, jotta voidaan ottaa huomioon ympäristörikollisuuden rajatylittävä luonne ja sen vaikutukset kehitysmaiin. Euroopan unionilla on monestakin syystä erityinen vastuu ympäristörikosten ehkäisemisestä ja torjunnasta kehitysmaissa. Joissain tapauksissa rikoksenteijä on eurooppalainen henkilö tai EU:hun sidoksissa oleva henkilö, EU on tuonti- tai vientialue, kauttakulkualue ja merkittävä markkina-alue, tällainen laitton toiminta vaikuttaa joidenkin talouden alojen arvoketjuihin ja niiden johtavilla yrityksillä on usein päätoimipaikka EU:ssa.

Tämän perusteella ja ottaen huomioon, että ihmisoikeusloukkaukset liittyvät usein ympäristörikoksiin, valmistelija ehdottaa 1 artiklan tarkistamista ihmisoikeuslähtöisen lähestymistavan saattamiseksi direktiivin ytimeen.

Valmistelija ehdottaa ympäristörikosten yleisen ja erillisen määritelmän sisällyttämistä direktiiviin. Ympäristörikosten määrän kasvusta huolimatta yhdenmukaista ympäristörikosten määritelmää ei ole vielä olemassa maailmanlaajuisesti tai EU:n ja kansallisella tasolla. Sen sijaan nykyinen järjestelmä perustuu johdetun oikeuden säädösten luetteloon jättäen ulkopuolelle suuren osan EU:n ympäristölainsäädännöstä. Näin ollen erillisten rikosten kriminalisointi mahdollistaisi rikosoikeudellisen vastuun vakavista ympäristövahinkotapauksista ja antaisi luonnolle oikeuksia. Erityisen tärkeää on torjua kansainvälistä järjestäytynyttä ympäristörikollisuutta, johon osallistuu kehitysmaita tai joka tapahtuu niissä.

Valmistelija kannattaa myös ympäristötuhorikoksen sisällyttämistä säädökseen, jotta kaikkein vakavimmat ympäristörikokset voitaisiin kriminalisoida. EU:n olisi puolustettava Kansainvälisen rikostuomioistuimen toimivaltaa ympäristötuhorikoksiksi katsottavien rikosten osalta. Samanaikaisesti EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi otettava johtoasema ympäristötuhorikoksen tunnustamisessa. Ympäristötuhorikoksen sisällyttäminen tämän direktiivin soveltamisalaan on erityisen tärkeää, jotta voidaan ehkäistä kehitysmaissa tapahtuvia vakavimpia kansainvälisiä ympäristörikoksia ja panna niistä syytteeseen. Käytetyn

määritelmän on kehittänyt ympäristötuhon oikeudellista määritelmää käsitellyt riippumaton asiantuntijajaneeli, joka koostuu kansainvälisistä rikosoikeuden asiantuntijoista, ympäristöasioihin erikoistuneista asianajajista ja oikeusoppineista, ja se julkaistiin kesäkuussa 2021. Se on kattavin ja tuorein tällä hetkellä käytettävissä oleva määritelmä.

Valmistelija ehdottaa myös direktiivin soveltamisalan laajentamista erityisesti kalastusrikollisuuteen sekä laittomien mineraalien hyödyntämiseen ja kauppaan. Myös yritysten kestävä toimintaa koskevien huolellisuusvelvoitteiden ja yritysten kestävyysraportointia koskevan direktiivin vakavia rikkomisia olisi pidettävä rikoksina.

Merkittävään määrään ympäristörikoksia liittyy laillisia yrityksiä ja yhtiöitä, ja jotkin yritykset ovat sijoittautuneet paikkoihin, joissa ympäristölainsäädäntö on puutteellista, kuten monissa kehitysmaissa. Siksi valmistelija katsoo, että jäsenvaltiot olisi velvoitettava ulottamaan lainkäyttövaltansa niiden alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön hyväksi tehtyihin rikoksiin.

Kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön vahvistamiseksi lisätään uusi artikla kestävän kehityksen tavoitteen 17 mukaisesti. Arvioiden mukaan kehitysmaat menettävät vuosittain miljardeja euroja tuloja ja veroja, mikä aiheuttaa suuria taloudellisia tappioita. Kehitysyhteistyötä on tämän vuoksi tehostettava lisäämällä taloudellista ja teknistä tukea ympäristörikollisuuden torjumiseksi kehitysmaissa.

Jotta ympäristörikollisuutta voitaisiin torjua tehokkaasti, valmistelija ehdottaa, että otetaan käyttöön uusia säännöksiä, jotka koskevat ympäristövahinkojen arvioimista ja esimerkiksi ihmisoikeusloukkauksiin, haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin ja oikeusvaltiojärjestelmiin liittyviä koventamisperusteita. Lisäksi on otettava käyttöön uusia seuraamuksia erityisesti korvausten maksamiseksi ympäristölle aiheutuneesta vahingosta ja seuraamusten enimmäisrajojen nostamiseksi, jotta ne olisivat varoittavampia. Lisäksi on tärkeää parantaa tiedonkeruuta ja tilastointia.

TARKISTUKSET

Kehitysvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa oikeudellisten asioiden valiokuntaa ottamaan huomioon seuraavat tarkistukset:

Tarkistus 1

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 1 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(1 a) SEUT:n 208 artiklan 1 kohdan mukaan unioni ottaa huomioon kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteet toteuttaessaan muita sellaisia politiikkoja, jotka voivat vaikuttaa kehitysmaihin.

Tarkistus 2

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 1 b kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(1 b) SEU:n 3 artiklan 5 kohdan mukaan unioni vaalii ja puolustaa arvojaan ja etujaan kansainvälisissä suhteissaan ja edistää osaltaan ihmisoikeuksien, erityisesti lapsen oikeuksien suojelua, sekä kansainvälisen oikeuden tarkkaa noudattamista ja kehittämistä.

Tarkistus 3

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 1 c kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(1 c) Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetaan perusoikeudet, jotka perustuvat erityisesti jäsenvaltioille yhteisiin valtiosääntöperinteisiin, ja vahvistetaan, ettei sen määräyksiä saa tulkita siten, että ne rajoittaisivat tai loukkaisivat niitä ihmisoikeuksia ja perusvapauksia, jotka tunnustetaan unionin oikeudessa, kansainvälisessä oikeudessa ja niissä kansainvälisissä yleissopimuksissa, joiden sopimuspuolina unioni ja kaikki jäsenvaltiot ovat, ja erityisesti ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevassa eurooppalaisessa yleissopimuksessa, sekä jäsenvaltioiden perustuslaeissa.

Tarkistus 4

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 1 d kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(1 d) Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous tunnusti oikeuden puhtaaseen, terveelliseen ja kestävään ympäristöön ihmisoikeudeksi 26 päivänä heinäkuuta 2022 antamassaan tuoreessa päätöslauselmassa (A/RES/76/300), jossa se vahvisti, että näiden ihmisoikeuksien edistäminen edellyttää monenvälisten ympäristösopimusten täysimääräistä täytäntöönpanoa kansainvälisen ympäristöoikeuden periaatteiden mukaisesti, ja kehotti kansainvälisiä järjestöjä, valtioita, yrityksiä ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä hyväksymään toimintapolitiikkoja, tehostamaan kansainvälistä yhteistyötä, vahvistamaan valmiuksien kehittämistä ja jakamaan hyviä käytäntöjä, jotta voidaan tehostaa toimia puhtaan, terveellisen ja kestävä ympäristön varmistamiseksi kaikille.

Tarkistus 5

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 2 kappale

Komission teksti

(2) Unioni on edelleen huolestunut ympäristörikosten lisääntymisestä ja niiden vaikutuksista, jotka heikentävät unionin ympäristölainsäädännön vaikuttavuutta. Näiden rikosten vaikutukset ulottuvat lisäksi yhä useammin niiden jäsenvaltioiden rajojen ulkopuolelle, joissa rikokset on tehty. Tällaiset rikokset ovat uhka ympäristölle, minkä vuoksi niihin on puututtava asianmukaisesti ja tehokkaasti.

Tarkistus

(2) Unioni on edelleen huolestunut ympäristörikosten lisääntymisestä ja niiden vaikutuksista, jotka heikentävät unionin ympäristölainsäädännön vaikuttavuutta. Näiden rikosten vaikutukset ulottuvat lisäksi yhä useammin niiden jäsenvaltioiden rajojen ulkopuolelle, joissa rikokset on tehty. ***Vain muutaman vuosikymmenen aikana ympäristörikollisuudesta on tullut maailman neljänneksi suurin rikollisuudenala, joka kasvaa kahdesta kolmeen kertaa nopeammin kuin maailmantalous, ja sen arvo on yhdestä kahteen kertaa maailmanlaajuisen virallisen kehitysavun arvo, ja se on nyt yhtä tuottoisaa kuin huumekauppa.*** Tällaiset rikokset ovat uhka ympäristölle ja perusoikeuksille, aiheuttavat vahinkoa

luontotyypeille ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä, pahentavat ilmastonmuutosta, uhkaavat haavoittuvassa asemassa olevien kansojen kestävää toimeentuloa kehitysmaissa ja aiheuttavat riskejä kansanterveydelle, minkä vuoksi niihin on puututtava asianmukaisesti ja tehokkaasti. Ympäristörikollisuudessa voi myös olla mukana kehitysmaat tai sitä voi esiintyä kehitysmaissa, joissa on havaittu puutteita ympäristöä koskevissa oikeussäännöissä, kuten asianmukaisen oikeudellisen kehyksen ja hallintorakenteiden puuttuminen sekä tiedon, täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan puute. Unionilla on erityinen vastuu ympäristörikosten ehkäisemisestä ja torjumisesta kehitysmaissa tapauksissa, joissa toiminta voi liittyä unioniin. Tällaiset rikokset ovat ristiriidassa unionin kehitysyhteistyöpolitiikan ja -tavoitteiden tai Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden kanssa.

Tarkistus 6

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 3 kappale

Komission teksti

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2008/99/EY²⁰ perustuvilla nykyisillä seuraamusjärjestelmillä ja alakohtaisella ympäristölainsäädännöllä ei ole voitu kaikilta osin riittävästi varmistaa ympäristönsuojelua koskevan unionin oikeuden noudattamista. Lainsäädännön noudattamista olisi parannettava sillä, että käytettävissä on rikosoikeudellisia rangaistuksia, jotka ovat luonteeltaan aivan erilainen osoitus yhteiskunnan paheksunnasta kuin hallinnolliset seuraamukset.

Tarkistus

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2008/99/EY²⁰ perustuvilla nykyisillä seuraamusjärjestelmillä ja alakohtaisella ympäristölainsäädännöllä ei ole voitu kaikilta osin riittävästi varmistaa ympäristönsuojelua koskevan unionin oikeuden noudattamista. Lainsäädännön noudattamista olisi parannettava sillä, että käytettävissä on rikosoikeudellisia rangaistuksia, jotka ovat luonteeltaan aivan erilainen osoitus yhteiskunnan paheksunnasta kuin hallinnolliset seuraamukset **ja jotka lisäävät pelotevaikutusta.**

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/99/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 328, 6.12.2008, s. 28).

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/99/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 328, 6.12.2008, s. 28).

Tarkistus 7

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 3 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(3 a) Ympäristörikosten määrän kasvusta huolimatta yhdenmukaista ja hyväksytyä ympäristörikosten määritelmää ei ole vielä otettu käyttöön maailmanlaajuisesti tai unionin tai kansallisella tasolla. Tällä direktiivillä pyritään tarjoamaan yleinen kehys määrittelemällä erillinen ympäristörikollisuus erityisten ympäristörikosten unionin laajuisten yhteisten määritelmien lisäksi.

Perustelu

Ympäristörikosten määrän kasvusta huolimatta yhdenmukaista ympäristörikosten määritelmää ei ole vielä otettu käyttöön maailmanlaajuisesti tai unionin tai kansallisella tasolla. Komission ehdotuksessa ei esitetä yleistä ympäristörikollisuuden määritelmää, mikä on yksi suurimmista esteistä tällaisten rikosten torjunnalle. Tarkistuksen tavoitteena on antaa määritelmä erillisille ympäristörikoksille, jotta voidaan korjata komission alakohtaiseen lähestymistapaan liittyvät heikkoudet ja estää toiminta, joka voisi aiheuttaa merkittävän vahingon välittömän riskin.

Tarkistus 8

Ehdotus direktiiviksi johdanto-osan 6 kappale

Komission teksti

Tarkistus

(6) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä kansallisessa lainsäädännössään

(6) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä kansallisessa lainsäädännössään

rikosoikeudellisia rangaistuksia ympäristönsuojelua koskevan unionin oikeuden vakavasta rikkomisesta. Yhteisen kalastuspolitiikan puitteissa unionin oikeudessa on vahvistettu asetuksen (EY) N:o 1224/2009²¹ ja asetuksen (EY) N:o 1005/2008 nojalla tarkastus- ja täytäntöönpanon valvontajärjestelmää koskevat kattavat säännöt muun muassa sellaisten vakavien rikkomisten varalta, jotka aiheuttavat vahinkoa meriympäristölle. Mainitun järjestelmän nojalla jäsenvaltiot voivat valita, käyttävätkö ne hallinnollista vai rikosoikeudellista seuraamusjärjestelmää vai molempia. **Tietyt asetuksessa** (EY) N:o 1224/2009 ja **asetuksessa** (EY) N:o 1005/2008²² **tarkoitettut tahalliset laittomat menettelyt** olisi Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa koskevan komission tiedonannon²³ ja vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian²⁴ mukaisesti säädettävä rikosoikeudellisesti rangaistaviksi.

²¹ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 404/2011, annettu 8 päivänä huhtikuuta 2011, yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 112, 30.4.2011, s. 1–153).

²² Neuvoston asetus (EY) N:o 1005/2008, annettu 29 päivänä syyskuuta 2008, laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta (EUVL L 286, 29.10.2008, s. 1–32).

rikosoikeudellisia rangaistuksia ympäristönsuojelua koskevan unionin oikeuden vakavasta rikkomisesta. Yhteisen kalastuspolitiikan puitteissa unionin oikeudessa on vahvistettu asetuksen (EY) N:o 1224/2009²¹ ja asetuksen (EY) N:o 1005/2008 nojalla tarkastus- ja täytäntöönpanon valvontajärjestelmää koskevat kattavat säännöt muun muassa sellaisten vakavien rikkomisten varalta, jotka aiheuttavat vahinkoa meriympäristölle. Mainitun järjestelmän nojalla jäsenvaltiot voivat valita, käyttävätkö ne hallinnollista vai rikosoikeudellista seuraamusjärjestelmää vai molempia. **Kaikki menettelyt, joiden katsotaan rikkovan vakavasti asetusta** (EY) N:o 1224/2009 ja **asetusta** (EY) N:o 1005/2008²², olisi Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa koskevan komission tiedonannon²³ ja vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian²⁴ mukaisesti säädettävä rikosoikeudellisesti rangaistaviksi.

²¹ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 404/2011, annettu 8 päivänä huhtikuuta 2011, yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 112, 30.4.2011, s. 1–153).

²² Neuvoston asetus (EY) N:o 1005/2008, annettu 29 päivänä syyskuuta 2008, laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta (EUVL L 286, 29.10.2008, s. 1–32).

23 KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, COM(2019) 640 final.

24 KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE – Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia: Luonto takaisin osaksi elämäämme, COM(2020) 380 final.

23 KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, COM(2019) 640 final.

24 KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE – Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia: Luonto takaisin osaksi elämäämme, COM(2020) 380 final.

Tarkistus 9

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 6 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(6 a) Unioni on viime vuosina ollut johtavassa asemassa sen varmistamisessa, että mineraalien kansainväliset toimitusketjut ovat avoimia ja vastuullisia. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2017^{1 a} hyväksyminen vuonna 2017 oli selkeä kansainvälinen viesti siitä, että yritysten odotetaan arvioivan toimitusketjuihinsa liittyviä riskejä ja toteuttavan tarvittavat toimenpiteet niiden lieventämiseksi. Kyseisessä asetuksessa käsitellään tällä hetkellä erityisesti konfliktien rahoituksen, vakavien ihmisoikeusloukkausten ja vakavien talousrikosten riskejä. Se perustuu konflikti- ja riskialueilta peräisin olevien mineraalien toimitusketjun vastuullisuutta koskevaan OECD:n due diligence -oppaaseen, jossa korostetaan, että yritysten on tunnistettava ja lievennettävä toimitusketjuihinsa liittyviä riskejä, vaalittava ihmisoikeuksia tuottajamaissa ja edistettävä laillista

pienimuotoista kaivostoimintaa harjoittavien ja perinteisiä menetelmiä käyttävien kaivostoiminnan harjoittajien osallistumista.

1^a Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/821, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017, unionin tuojiin, jotka tuovat konfliktialueilta ja korkean riskin alueilta peräisin olevia tinaa, tantaalia ja volframia, niiden malmeja sekä kultaa, sovellettavien toimitusketjun due diligence -velvoitteiden vahvistamisesta (EUVL L 130, 19.5.2017, s. 1).

Tarkistus 10

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 8 kappale

Komission teksti

(8) Menettely olisi katsottava laittomaksi myös silloin kun jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan, jos lupa on saatu vilpillisesti tai lahjontaa, kiristystä tai pakottamista käyttäen. Lisäksi toiminnanharjoittajien olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet noudattaakseen sovellettavia ympäristönsuojelua koskevia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä silloin kun ne toteuttavat asianomaista toimintaa, myös noudattamalla sovellettavan EU:n oikeuden ja kansallisten lakien mukaisia velvoitteitaan voimassa olevien lupien muuttamista tai päivittämistä koskevissa menettelyissä.

Tarkistus 11

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 11 a kappale (uusi)

Tarkistus

(8) Menettely olisi katsottava laittomaksi myös silloin kun jäsenvaltion ***tai kehityksiaan*** toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan, jos lupa on saatu vilpillisesti tai lahjontaa, kiristystä tai pakottamista käyttäen. Lisäksi toiminnanharjoittajien olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet noudattaakseen sovellettavia ympäristönsuojelua koskevia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä silloin kun ne toteuttavat asianomaista toimintaa, myös noudattamalla sovellettavan EU:n oikeuden ja kansallisten lakien mukaisia velvoitteitaan voimassa olevien lupien muuttamista tai päivittämistä koskevissa menettelyissä.

(11 a) Ympäristörikoksia voivat tehdä useat valtiolliset ja valtiosta riippumattomat toimijat, kuten yksityishenkilöt, pienet ryhmät, yritykset, yksittäiset viranomaiset, järjestäytyneet rikollisverkostot ja usein niiden yhdistelmät. Monikansalliset yritykset voivat syyllistyä rikokseen muun muassa hyväksikäyttämällä ympäristöä ja vahingoittamalla ympäristöä saadakseen lisää voittoa tai vähentääkseen kustannuksiaan erityisesti kehitysmaissa, joissa oikeudelliset ja institutionaaliset puitteet ovat yleensä heikommat. Monikansallisten yritysten osalta myös muut toimijat voivat olla syyllisiä, minkä vuoksi vastuu olisi jaettava ja sen seurauksena olisi tarvittaessa määrättävä seuraamuksia.

Tarkistus 12

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 12 kappale

(12) Rikosoikeudellisissa menettelyissä ja oikeudenkäynneissä olisi otettava asianmukaisesti huomioon sellaisten rikollisjärjestöjen osallisuus, joiden toiminta vaikuttaa ympäristöön kielteisesti. Rikosoikeudellisissa menettelyissä olisi otettava ympäristörikollisuuden yhteydessä huomioon korruptio, rahanpesu, kyberrikollisuus ja asiakirjarikokset sekä – liiketoiminnan yhteydessä – rikoksenteijän tavoite maksimoida voitto tai säästää kustannuksia. Nämä rikollisuuden muodot ovat usein yhteydessä vakaviin ympäristörikollisuuden muotoihin, minkä vuoksi niitä ei pitäisi käsitellä erillään. **Tältä osin** on erityisen huolestuttavaa, että joitakin ympäristörikoksia tehdään

(12) Rikosoikeudellisissa menettelyissä ja oikeudenkäynneissä olisi otettava asianmukaisesti huomioon sellaisten rikollisjärjestöjen osallisuus, joiden toiminta vaikuttaa ympäristöön kielteisesti. Rikosoikeudellisissa menettelyissä olisi otettava ympäristörikollisuuden yhteydessä huomioon korruptio, rahanpesu, kyberrikollisuus ja asiakirjarikokset sekä – liiketoiminnan yhteydessä – rikoksenteijän tavoite maksimoida voitto tai säästää kustannuksia. Nämä rikollisuuden muodot ovat usein yhteydessä vakaviin ympäristörikollisuuden muotoihin, minkä vuoksi niitä ei pitäisi käsitellä erillään. **Kun otetaan huomioon yritysten harjoittaman ympäristörikollisuuden merkitys, yritysten**

toimivaltaisten hallintoelinten tai julkisen palvelun tehtäväänsä hoitavien virkamiesten suvaitsevaisuuden tai aktiivisen tuen nojalla. **Joissain tapauksissa tähän** voi liittyä **jopa** korruptiota. Esimerkkejä tällaisesta käyttäytymisestä ovat tarkastuksissa havaittujen ympäristönsuojelulainsäädännön rikkomistapausten katsominen läpi sormien tai ilmoittamatta jättäminen, lupaehtojen noudattamista koskevien tarkastusten tahallinen laiminlyönti sekä lainvastaisten lupien myöntämistä tukevat päätökset tai äänestykset ja väärennettyjen tai totuudenvastaisten myönteisten raporttien antaminen.

toimitus- ja arvoketjujen avoimuutta on parannettava. Erityisesti yritysten tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeva avoimuus on avainasemassa, jotta ympäristörikollisuuden, kuten laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen tai luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan perusteella voidaan panna syyteeseen. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden olisi samanaikaisesti varmistettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/843^{1 a} täysimääräinen täytäntöönpano. On erityisen huolestuttavaa, että joitakin ympäristörikoksia tehdään toimivaltaisten hallintoelinten tai julkisen palvelun tehtäväänsä hoitavien virkamiesten suvaitsevaisuuden tai aktiivisen tuen nojalla **ja että tähän** voi liittyä korruptiota. Esimerkkejä tällaisesta käyttäytymisestä ovat tarkastuksissa havaittujen ympäristönsuojelulainsäädännön rikkomistapausten katsominen läpi sormien tai ilmoittamatta jättäminen, lupaehtojen noudattamista koskevien tarkastusten tahallinen laiminlyönti sekä lainvastaisten lupien myöntämistä tukevat päätökset tai äänestykset ja väärennettyjen tai totuudenvastaisten myönteisten raporttien antaminen **tai erityisesti kehitysmaissa sellaisten ympäristönpuolustajien syyteeseenpanon edistäminen, jotka toimivat ympäristörikollisuutta vastaan.**

^{1 a} Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/843, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivien 2009/138/EY ja 2013/36/EU muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 43).

Tarkistus 13

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 14 kappale

Komission teksti

(14) Tällaisista rikoksista määrättävien seuraamusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Tätä varten olisi vahvistettava luonnollisille henkilöille määrättävien enimmäisvankeusrangaistusten vähimmäiskesto. Erilaisia lisäseuraamuksia pidetään usein tehokkaampina kuin taloudellisia seuraamuksia, etenkin kun on kyse oikeushenkilöistä. Sen vuoksi rikosoikeudellisissa menettelyissä olisi voitava käyttää myös lisäseuraamuksia tai -toimenpiteitä. Niihin tulisi kuulua velvollisuus palauttaa ympäristö ennalleen, sulkeminen julkisen rahoituksen ja tarjouskilpailumenettelyjen ulkopuolelle, avustusten ja käyttöoikeuksien epääminen sekä erilaisten lupien ja hyväksyntöjen peruuttaminen. Tämä ei rajoita tuomarien tai tuomioistuinten harkintavaltaa määrätä rikosoikeudellisissa menettelyissä asianmukaisia seuraamuksia yksittäisissä tapauksissa.

Tarkistus

(14) Tällaisista rikoksista määrättävien seuraamusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Tätä varten olisi vahvistettava luonnollisille henkilöille määrättävien enimmäisvankeusrangaistusten vähimmäiskesto. Erilaisia lisäseuraamuksia pidetään usein tehokkaampina kuin taloudellisia seuraamuksia, etenkin kun on kyse oikeushenkilöistä. Sen vuoksi rikosoikeudellisissa menettelyissä olisi voitava käyttää myös lisäseuraamuksia tai -toimenpiteitä. Niihin tulisi kuulua velvollisuus palauttaa ympäristö ennalleen, **korvauksen maksaminen aiheutetusta vahingosta**, sulkeminen julkisen rahoituksen ja tarjouskilpailumenettelyjen ulkopuolelle, avustusten ja käyttöoikeuksien epääminen sekä erilaisten lupien ja hyväksyntöjen peruuttaminen. **Seuraamukset, joiden tarkoituksena on varmistaa, että rikokset eivät toistu, ovat erittäin tärkeitä. Lisäksi olisi säädettävä muun muassa tehokkaista oikeussuojakeinoista, mukaan lukien korjaus-, lieventämis- ja sopeutumistoimenpiteet sekä kieltomääräykset.** Tämä ei rajoita tuomarien tai tuomioistuinten harkintavaltaa määrätä rikosoikeudellisissa menettelyissä asianmukaisia seuraamuksia yksittäisissä tapauksissa.

Tarkistus 14

Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 14 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(14 a) Jotta seuraamukset olisivat tehokkaita, tässä direktiivissä on myös tarpeen ottaa käyttöön ympäristöön

liittyvä korjaavan oikeuden lähestymistapa, jota kansalaisyhteiskunta ja erityisjärjestöt ovat jo pitkään vaatineet. Korjaavassa mallissa on ennaltaehkäisevä lähestymistapa, jonka tarkoituksena on korjata aiheutuneet vahingot ja lisätä ympäristötietoisuutta, jota tarvitaan tällaisten vahinkojen välttämiseksi tulevaisuudessa. Se voidaan toteuttaa muun muassa ympäristön elvyttämistä varten tarkoitetuilla rahastoilla, ympäristöalan sosiaalihankeilla tai ympäristöä hyödyttävillä yhdyskuntapalveluilla. Ympäristöön liittyvän korjaavan oikeuden tavoitteena on myös mahdollistaa uhrien osallistuminen seuraamusten määrittämisprosessiin ja tulevaisuudessa seuraamusten kohteena olevien yritysten ympäristöasioiden hallintaprosessiin.

Tarkistus 15

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 15 kappale

Komission teksti

(15) *Silloin kun kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään*, myös oikeushenkilöt olisi saatettava rikosoikeudelliseen vastuuseen ympäristörikoksista tämän direktiivin mukaisesti. Niiden jäsenvaltioiden, joiden kansallisessa lainsäädännössä ei säädetä oikeushenkilöiden rikosoikeudellisesta vastuusta, olisi varmistettava, että niiden hallinnollisissa seuraamusjärjestelmissä säädetään tämän direktiivin mukaisista tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamustyypeistä, jotta direktiivin tavoitteet voidaan saavuttaa. Oikeushenkilöiden taloudellinen tilanne olisi otettava huomioon, jotta voidaan varmistaa määrätyn seuraamuksen varoittavuus.

Tarkistus

(15) Myös oikeushenkilöt olisi saatettava rikosoikeudelliseen vastuuseen ympäristörikoksista tämän direktiivin mukaisesti. ***Luonnollisten henkilöiden tavoin myös rikoksiin syyllistyneet, yllyttäneet tai osallistuneet oikeushenkilöt olisi saatettava vastuuseen ja asetettava rikosoikeudellisten menettelyiden kohteeksi.*** Niiden jäsenvaltioiden, joiden kansallisessa lainsäädännössä ei säädetä oikeushenkilöiden rikosoikeudellisesta vastuusta, olisi varmistettava, että niiden hallinnollisissa seuraamusjärjestelmissä säädetään tämän direktiivin mukaisista tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamustyypeistä, jotta direktiivin tavoitteet voidaan saavuttaa. Oikeushenkilöiden taloudellinen tilanne olisi otettava huomioon, jotta voidaan varmistaa määrätyn seuraamuksen

varoittavuus.

Tarkistus 16

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 16 kappale

Komission teksti

(16) Käytännössä määrättyjen seuraamustasojen lähentämistä ja tehokkuutta olisi edistettävä yhteisillä koventamisperusteilla, joissa otetaan huomioon rikoksen vakavuus. Silloin kun rikos on aiheuttanut ihmisen kuoleman tai vakavan vamman, nämä seikat voitaisiin katsoa koventamisperusteiksi, elleivät ne kuulu jo rikostunnusmerkistöön. Samoin silloin kun ympäristörikos aiheuttaa huomattavaa ja peruuttamatonta tai pitkäaikaista vahinkoa koko ekosysteemille, tämä seikka olisi vakavuutensa vuoksi katsottava koventamisperusteeksi, myös ympäristötuhoihin verrattavissa tapauksissa. Koska ympäristörikoksista saatava laitton hyöty tai niiden avulla vältettävät kustannukset ovat rikoksenteijöille merkittävä kannustin, ne olisi otettava huomioon määritettäessä asianmukaista seuraamustasoa yksittäisessä tapauksessa.

Tarkistus 17

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 16 a kappale (uusi)

Tarkistus

(16) Käytännössä määrättyjen seuraamustasojen lähentämistä ja tehokkuutta olisi edistettävä yhteisillä koventamisperusteilla, joissa otetaan huomioon rikoksen vakavuus. Silloin kun rikos on aiheuttanut ihmisen kuoleman tai vakavan vamman, nämä seikat voitaisiin katsoa koventamisperusteiksi, elleivät ne kuulu jo rikostunnusmerkistöön. Samoin silloin kun ympäristörikos aiheuttaa huomattavaa ja peruuttamatonta tai pitkäaikaista vahinkoa koko ekosysteemille, tämä seikka olisi vakavuutensa vuoksi katsottava koventamisperusteeksi, myös ympäristötuhoihin verrattavissa tapauksissa. Koska ympäristörikoksista saatava laitton hyöty tai niiden avulla vältettävät kustannukset ovat rikoksenteijöille merkittävä kannustin **ja usein ruokkivat järjestäytyntä rikollisuutta**, ne olisi otettava huomioon määritettäessä asianmukaista seuraamustasoa yksittäisessä tapauksessa. ***Ihmisoikeusvaikutusten vakavuutta, ihmishenkien haavoittuvuutta sekä kehitysmaiden olemassa olevien oikeudellisten ja institutionaalisten heikkouksien väärinkäyttöä tai huolellisuusvelvoitteiden törkeää rikkomista olisi myös pidettävä koventamisperusteina.***

(16 a) Vaikka ympäristötuhorikosten tunnustamisesta keskustellaan parhailaan useissa kansallisissa parlamenteissa eri puolilla maailmaa, unionin olisi tartuttava tilaisuuteen säilyttää maailmanlaajuinen johtoasemansa ympäristönsuojelua koskevan lainsäädännön alalla ja laatia yhdenmukainen määritelmä ja määrittää seuraamusten enimmäisrajat. Jäsenvaltioiden olisi siksi säädettävä ympäristötuhorikoksesta, jota olisi pidettävä tässä direktiivissä tarkoitettuna rikoksena ja joka olisi määriteltävä laittomaksi tai mielivaltaiseksi teoksi, joka tehdään tietäen, että on erittäin todennäköistä, että siitä aiheutuu ympäristölle vakavia ja laajalle levinneitä tai pitkäaikaisia vahinkoja. Tämän erityisen rikoksen määrittelemisen avulla voitaisiin tunnistaa vakavimmat ympäristövahingot ja siten määrätä seuraamuksia ympäristövahingon vakavuuden mukaan.

Perustelu

Euroopan parlamentti on useaan otteeseen vaatinut ympäristötuhorikoksen määrittämistä rikokseksi, jotta voidaan suojella ihmisoikeuksia ja demokratiaa, biologista monimuotoisuutta, ilmastoa ja ympäristönpuolustajia. Käytetyn määritelmän on kehittänyt ympäristötuhon oikeudellista määritelmää käsitellyt riippumaton asiantuntijaneeli, joka koostuu kansainvälisistä rikosoikeuden asiantuntijoista, ympäristöasioihin erikoistuneista asianajajista ja oikeusoppineista, ja se julkaistiin kesäkuussa 2021. Se on kattavin ja tuorein tällä hetkellä käytettävissä oleva määritelmä.

Tarkistus 18

**Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 19 kappale**

(19) Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava vanhentumisaikoja koskevat säännöt, jotka

(19) Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava vanhentumisaikoja koskevat säännöt, jotka

ovat tarpeen, jotta ne voivat torjua ympäristörikoksia tuloksellisesti, tämän kuitenkin rajoittamatta sellaisten kansallisten sääntöjen soveltamista, joissa ei aseteta tutkintaa, syytteenpanoa ja täytäntöönpanoa koskevia vanhentumisaikoja.

ovat tarpeen, jotta ne voivat torjua ympäristörikoksia tuloksellisesti, tämän kuitenkin rajoittamatta sellaisten kansallisten sääntöjen soveltamista, joissa ei aseteta tutkintaa, syytteenpanoa ja täytäntöönpanoa koskevia vanhentumisaikoja.

Ympäristötuhorikosten tutkinnalla, niistä syytteenpanolla sekä niitä koskevilla oikeudenkäynneillä ja päätösten antamisella ei saisi olla vanhentumisaikaa.

Tarkistus 19

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 20 kappale

Komission teksti

(20) Tässä direktiivissä säädettyjen rikosoikeudellisia seuraamuksia koskevien velvoitteiden ei pitäisi vapauttaa jäsenvaltioita velvollisuudesta säätää kansallisessa lainsäädännössä unionin ympäristölainsäädännön rikkomiseen sovellettavista hallinnollisista seuraamuksista ja muista toimenpiteistä.

Tarkistus

(20) Tässä direktiivissä säädettyjen rikosoikeudellisia seuraamuksia koskevien velvoitteiden ei pitäisi vapauttaa jäsenvaltioita velvollisuudesta säätää kansallisessa lainsäädännössä unionin ympäristölainsäädännön rikkomiseen sovellettavista ***tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista*** hallinnollisista seuraamuksista ja muista toimenpiteistä.

Tarkistus 20

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 23 kappale

Komission teksti

(23) Kun otetaan huomioon erityisesti tässä direktiivissä tarkoitettuun laittomaan menettelyyn syyllistyvien rikoksenteijöiden liikkuvuus sekä rikosten rajat ylittävä luonne ja valtioiden rajat ylittävien tutkintojen mahdollisuus, jäsenvaltioiden olisi määritettävä lainkäyttövaltansa tavalla, joka mahdollistaa tällaisen menettelyn

Tarkistus

(23) Kun otetaan huomioon erityisesti tässä direktiivissä tarkoitettuun laittomaan menettelyyn syyllistyvien rikoksenteijöiden liikkuvuus sekä rikosten rajat ylittävä luonne ja valtioiden rajat ylittävien tutkintojen mahdollisuus, ***mukaan lukien kolmansissa maissa toteutetut menettelyt***, jäsenvaltioiden olisi määritettävä lainkäyttövaltansa tavalla,

tuloksellisen torjumisen.

joka mahdollistaa tällaisen menettelyn tuloksellisen torjumisen. **Jäsenvaltioiden olisi näin ollen laajennettava lainkäyttövaltaansa tapauksiin, joissa rikos aiheuttaa riskin ympäristölle niiden alueella, joissa rikos on tehty niiden alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön hyväksi, joissa rikos on tehty niiden asukkaita vastaan tai joissa rikoksen on tehnyt unionin kansalainen tai unioniin sijoittautunut oikeushenkilö.**

Tarkistus 21

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 24 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(24 a) Ekosysteemejä suoraan suojelevat ympäristönpuolustajat ovat myös usein ympäristörikollisuuden seurausten etulinjassa kaikkialla maailmassa, myös unionissa. Rikoksentekijät saattavat uhata heitä suoraan, pelotella, vainota, häiritä tai jopa murhata heitä, ja siksi heidän olisi myös saatava tasapuolista ja tehokasta suojelua. Århusin yleissopimuksessa tarkoitettuja ympäristöoikeuksien puolustajia koskevan riippumattoman erityisraportoijan toimen perustaminen ja siten suojelutoimenpiteiden toteuttaminen ovat myös keino torjua ympäristörikollisuutta nykyistä paremmin.

Tarkistus 22

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 24 b kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(24 b) Euroopan parlamentti totesi demokratian, tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden vahvistamisesta EU:ssa: yksityis- ja rikosoikeudellisten

keinojen aiheeton käyttö toimittajien, kansalaisjärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan vaientamiseksi 11 päivänä marraskuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa^{1 a}, että ympäristönpuolustajat voivat myös joutua aiheettomien kanteiden ja uhkauksien kohteeksi ja heitä olisi suojeltava tällaisilta väärinkäytöksiltä, joita kutsutaan myös nimellä ”strategiset häirintätarkoituksessa nostetut kanteet”.

^{1 a} EUVL C 205, 20.5.2022, s. 2.

Tarkistus 23

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 26 a kappale (uusi)

(26 a) Luontoa voidaan pitää ympäristörikosten aiheuttaman vahingon uhrina. Jotkin maat ovat jo myöntäneet ekosysteemeille oikeushenkilöllisyyden jopa perustuslaissa (esimerkiksi Ecuador ja Bolivia). Kolumbian perustuslakituomioistuin myönsi nämä oikeudet Atrato-jokea koskevassa tuomiossa T-622-16. Kanada ja Uusi-Seelanti ovat kaksi muuta maata, joissa luonnolle on myönnetty oikeushenkilöllisyys. Jotkin unionin jäsenvaltiot ovat parhaillaan uudistamassa perustuslakiaan, jotta luonnon oikeudet voitaisiin ottaa huomioon korkeimmalla mahdollisella tasolla. Esimerkiksi Espanja tunnusti Mar Menorin laguunin ja sen vesistöalueen oikeushenkilöllisyyden vastikään 30 päivänä syyskuuta 2022 annetulla lailla 19/2022. Unioni voisi ottaa huomioon kehitysmaiden ja jäsenvaltioiden nykyiset oikeudelliset kehykset sekä unionissa käynnissä olevat uudistusprosessit ja antaa tarkoituksenmukaista lainsäädäntöä, johon sisältyisi pitkän aikavälin visio, ottamalla huomioon tulevat oikeudelliset kehityssuuntauokset,

jotka ovat alkaneet unionissa.

Tarkistus 24

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 31 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(31 a) Yhteistyötä kolmansien maiden ja erityisesti kehitysmaiden kanssa olisi tehostettava sen maailmanlaajuisen vaikutuksen ja rajatylittävän luonteen vuoksi ja kestäväen kehityksen tavoitteen 17 mukaisesti erityisesti hyväksymällä ja tukemalla tehokkaita toimenpiteitä ja mekanismeja koordinoinnin ja rajatylittävän yhteistyön lisäämiseksi, jotta voidaan torjua kansainvälistä ympäristöriskollisuutta. Arvioiden mukaan kehitysmaat menettävät vuosittain miljardeja euroja tuloja ja veroja, mikä aiheuttaa suuria taloudellisia tappioita. Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä tehostamaan kehitysyhteistyötä lisäämällä taloudellista ja teknistä tukea ympäristöriskollisuuden torjumiseksi kehitysmaissa.

Tarkistus 25

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 31 b kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(31 b) Unionin ja sen jäsenvaltioiden olisi myös asetettava ympäristöriskollisuuden torjuminen strategiseksi poliittiseksi painopisteeksi kansainvälisessä oikeudellisessa yhteistyössä, toimielimissä sekä ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen osapuolten konferenssissa erityisesti edistämällä monenvälisten ympäristösopimusten

noudattamista niin, että hyväksytään rikosoikeudellisia seuraamuksia ja vaihdetaan parhaita käytäntöjä ja tietoja ympäristörikollisuudesta. Ympäristörikollisuuteen sovellettavaan kansainväliseen lähestymistapaan olisi kuuluttava myös kansainvälisen rikostuomioistuimen toimivallan ulottaminen ympäristötuhorikoksiin, ja unionilla ja sen jäsenvaltioilla olisi oltava tässä yhteydessä keskeinen rooli ja vastuu.

Tarkistus 26

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 32 kappale

Komission teksti

(32) Jotta tässä direktiivissä tarkoitettuja rikoksia voitaisiin torjua tuloksellisesti, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on kerättävä tarkkoja, yhdenmukaisia ja vertailukelpoisia tietoja ympäristörikosten laajuudesta ja suuntauksista sekä niiden torjuntatoimista ja niiden tuloksista. Näiden tietojen pohjalta olisi laadittava tilastoja, joita voidaan hyödyntää täytäntöönpanotoimien operatiivisessa ja strategisessa suunnittelussa sekä kansalaisille suunnattavassa tiedotuksessa. Jäsenvaltioiden olisi kerättävä ympäristörikoksia koskevia tilastotietoja ja toimitettava ne komissiolle. Komission olisi säännöllisesti arvioitava jäsenvaltioiden toimittamia tilastotietoja ja julkaistava arvionsa tulokset.

Tarkistus

(32) Jotta tässä direktiivissä tarkoitettuja rikoksia voitaisiin torjua tuloksellisesti, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on kerättävä tarkkoja, yhdenmukaisia ja vertailukelpoisia tietoja ympäristörikosten laajuudesta ja suuntauksista sekä niiden torjuntatoimista ja niiden tuloksista. Näiden tietojen pohjalta olisi laadittava tilastoja, joita voidaan hyödyntää täytäntöönpanotoimien operatiivisessa ja strategisessa suunnittelussa sekä kansalaisille suunnattavassa tiedotuksessa. ***Tietämyksessä on suuria puutteita sekä kansainvälisellä että unionin tasolla. Tiedot ovat edelleen rajallisia, eikä saatavilla ole tilastoja ympäristöön liittyvistä rikoksista, niiden vaikutuksista paikallisyhteisöihin, rikoksentekeijöistä ja määrättyistä seuraamuksista. Kansainvälisten ympäristörikostapausten määrää koskevat tiedot eriteltyinä niiden maiden mukaan, joissa ympäristörikos on tehty, takavarikoidun, jäädytetyn tai menetetyksi tuomitun hyödyn arvoa koskevat tiedot, tieto siitä, onko ympäristörikos rahanpesun esirikos, sekä uhrien tai uhrien ryhmien, mukaan***

lukien asianomaiset paikallisyhteisöt, lukumäärää ja ominaispiirteitä koskeva tiedot, ovat tärkeitä tietoja, joiden avulla voitaisiin suunnitella parempia toimintapolitiikkoja ja strategioita näiden rikosten ehkäisemiseksi ja torjumiseksi kehitysmaissa. Jäsenvaltioiden olisi kerättävä ympäristörikoksia koskevia tilastotietoja ja toimitettava ne komissiolle *ja eriteltävä erityisesti rikostentekijöille määrätyt seuraamukset.* Komission olisi säännöllisesti arvioitava jäsenvaltioiden toimittamia tilastotietoja ja julkaistava arvionsa tulokset.

Tarkistus 27

Ehdotus direktiiviksi 1 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Tässä direktiivissä vahvistetaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat **rikosten** ja seuraamusten määrittelyä, ympäristön suojelemiseksi entistä tehokkaammin.

Tarkistus

Tässä direktiivissä vahvistetaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat **ympäristörikosten** ja **niistä määrättävien** seuraamusten määrittelyä ympäristön suojelemiseksi **sekä ympäristörikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi** entistä tehokkaammin **ja siten ympäristörikoksista johtuvien ihmisoikeusloukkauksien ja -rikkomusten ehkäisemiseksi.**

Tarkistus 28

Ehdotus direktiiviksi 2 artikla

Komission teksti

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) 'laittomalla' menettelyllä menettelyä, jolla rikotaan jotakin

Tarkistus

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) 'laittomalla' menettelyllä menettelyä, jolla rikotaan jotakin

seuraavista:

- a) unionin lainsäädäntö, jolla oikeusperustasta riippumatta edistetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa esitettyjen unionin ympäristönsuojelupolitiikan tavoitteiden saavuttamista;
- b) jäsenvaltion laki, hallinnollinen määräys tai toimivaltaisen viranomaisen tekemä päätös, jolla pannaan täytäntöön a alakohdassa tarkoitettu unionin lainsäädäntö.

Menettely on katsottava laittomaksi myös silloin kun jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan, jos lupa on saatu vilpillisesti tai lahjontaa, kiristystä tai pakottamista käyttäen;

seuraavista:

- a) unionin lainsäädäntö, jolla oikeusperustasta riippumatta edistetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa esitettyjen unionin ympäristönsuojelupolitiikan tavoitteiden saavuttamista;
- b) jäsenvaltion laki, hallinnollinen määräys tai toimivaltaisen viranomaisen tekemä päätös, jolla pannaan täytäntöön a alakohdassa tarkoitettu unionin lainsäädäntö.

Menettely on katsottava laittomaksi myös silloin kun jäsenvaltion *tai sellaisen kolmannen maan, jossa unionin kansalainen tai unioniin sijoittautunut oikeushenkilö on toteuttanut menettelyn*, toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan, jos lupa on saatu vilpillisesti tai lahjontaa, kiristystä tai pakottamista käyttäen;

1 a) 'ympäristöllä' maata, sen biosfääriä, kryosfääriä, litosfääriä, hydrosfääriä ja ilmakehää sekä ulkoavaruutta, mukaan lukien ekosysteemin kaikkien bioottisten ja abioottisten elementtien eheys, niiden toiminnot, palvelut ja keskinäinen vuorovaikutus sekä maapallon kestävyysrajat;

1 b) 'vakavalla vahingolla' vahinkoa, johon liittyy erittäin vakavia haitallisia muutoksia, häiriöitä tai haittoja jollekin ympäristön osa-alueelle, mukaan lukien vakavat vaikutukset ihmiselämään taikka luonnonvaroihin tai kulttuuriin tai taloudellisiin resursseihin;

1 c) 'laajalle levinneellä vahingolla' vahinkoa, joka ulottuu rajallisen maantieteellisen alueen ulkopuolelle, ylittää valtioiden rajat tai kohdistuu kokonaiseen ekosysteemiin, kokonaisiin lajeihin tai suureen ihmismäärään;

1 d) 'pitkäaikaisella vahingolla' vahinkoa, joka on peruuttamaton tai jota ei voida korjata luonnollisen

palautumisen avulla kohtuullisessa ajassa;

1 e) 'mielivaltaisella toiminnalla' holtitonta püütaamattomuutta vahingosta, joka olisi selvästi kohtuuton ennakoituihin sosiaaliin ja taloudellisiin hyötyihin nähden;

1 f) 'maapallon kestävyuden rajoilla' yhdeksää maapallon elämää ylläpitävää järjestelmää, jotka on yksilöity osaksi maapallon kestävyuden rajojen kehystä ja jotka ovat ilmastonmuutos, biosfäärin eheys (kattaa toiminnallisen ja geneettisen monimuotoisuuden), maankäyttöjärjestelmän muutokset, makean veden käyttö, biogeokemialliset kierrot (typpi ja fosfori), valtameren happamoituminen, ilmakehään vaikuttavan aerosolin aiheuttama saastuminen, stratosfäärin otsonikato ja uudet entiteetit;

2) 'suojelualueella olevalla elinympäristöllä' lajin elinympäristöä, jonka vuoksi jokin alue on osoitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY³⁰ 4 artiklan 1 tai 2 kohdan nojalla erityiseksi suojelualueeksi, tai mitä tahansa luontotyyppiä tai lajin elinympäristöä, jonka vuoksi jokin alue on määritetty neuvoston direktiivin 92/43/ETY³¹ 4 artiklan 4 kohdan nojalla erityiseksi suojelualueeksi;

3) 'oikeushenkilöllä' oikeussubjektia, jolla on tämä asema sovellettavan kansallisen lainsäädännön perusteella, **ei kuitenkaan valtioita tai julkisyhteisöjä** niiden käyttäessä julkiseen valtaan liittyviä oikeuksia **eikä julkisoikeudellisia kansainvälisiä järjestöjä**;

4) 'yleisöllä, jota asia koskee' henkilöitä, joihin 3 tai 4 artiklassa tarkoitetut rikokset vaikuttavat tai todennäköisesti vaikuttavat. Tätä määritelmää sovellettaessa henkilöillä, joiden etua asia riittävästi koskee tai jotka väittävät oikeuttaan heikennetyn, sekä kansalaisjärjestöillä, jotka edistävät

2) 'suojelualueella olevalla elinympäristöllä' lajin elinympäristöä, jonka vuoksi jokin alue on osoitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY³⁰ 4 artiklan 1 tai 2 kohdan nojalla erityiseksi suojelualueeksi, tai mitä tahansa luontotyyppiä tai lajin elinympäristöä, jonka vuoksi jokin alue on määritetty neuvoston direktiivin 92/43/ETY³¹ 4 artiklan 4 kohdan nojalla erityiseksi suojelualueeksi;

3) 'oikeushenkilöllä' oikeussubjektia, jolla on tämä asema sovellettavan kansallisen lainsäädännön perusteella, **mukaan lukien valtiot tai julkisyhteisöt** niiden käyttäessä julkiseen valtaan liittyviä oikeuksia **ja julkisoikeudelliset kansainväliset järjestöt**;

4) 'yleisöllä, jota asia koskee' henkilöitä **tai henkilöryhmiä, mukaan lukien paikallisyhteisöt**, joihin 3 tai 4 artiklassa tarkoitetut rikokset vaikuttavat tai todennäköisesti vaikuttavat. Tätä määritelmää sovellettaessa henkilöillä, joiden etua asia riittävästi koskee tai jotka väittävät oikeuttaan heikennetyn, sekä

ympäristönsuojelua ja jotka täyttävät kansallisen lainsäädännön mukaiset oikeasuhteiset vaatimukset, katsotaan olevan etu tässä asiassa;

5) 'uhrilla' *samaa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/29/EU³² 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa.*

³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7).

³¹ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

³² *Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevasta*

kansalaisjärjestöillä, jotka edistävät ympäristönsuojelua *ja ihmisoikeuksien suojelua* ja jotka täyttävät kansallisen lainsäädännön mukaiset oikeasuhteiset vaatimukset, katsotaan olevan etu tässä asiassa;

5) 'uhrilla'

i) luonnollisia henkilöitä, mukaan lukien tulevat sukupolvet, joille ympäristöririkoksesta on aiheutunut yksilöllisesti tai kollektiivisesti tai joille todennäköisesti aiheutuu vahinkoa, mukaan lukien fyysinen, henkinen tai emotionaalinen haitta, taloudellinen menetys, kulttuurin, perinteiden ja geenivaroihin liittyvän perinteisen tietämyksen menetys tai heidän ihmisoikeuksiensa olennainen heikentyminen tai väärinkäyttö;

ii) sellaisen henkilön, jonka kuolema on välitön seuraus ympäristöririkoksesta, sukulaisia, joille on aiheutunut vahinkoa kyseisen henkilön kuoleman johdosta;

iii) oikeushenkilöitä, joille on aiheutunut tai todennäköisesti aiheutuu menetyksiä, myös taloudellisia menetyksiä.

³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7).

³¹ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57–73).

Tarkistus 29

Ehdotus direktiiviksi 3 artikla

Komission teksti

3 artikla

Rikokset

Tarkistus

3 artikla

Rikokset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraava menettely säädetään rikoksena rangaistavaksi silloin kun se on laiton ja tehty tahallisesti:

a) sellainen materiaalin tai aineen tai ionisoivan säteilyn saattaminen, päästäminen tai johtaminen ilmaan, maaperään tai veteen, joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan henkilön kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

b) sellaisen tuotteen saattaminen markkinoille kiellon tai muun vaatimuksen

-1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimet säädetään rikoksena rangaistavaksi silloin, kun ne tehdään tahallaan tai ainakin törkeästi huolimattomuudesta ja kun ne altistavat ympäristön suoraan tai välillisesti merkittävän vahingon välittömälle vaaralle.

-1 a. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että menettelyt, joilla tietoisesti aiheutetaan merkittävää haittaa ympäristölle, katsotaan rikokseksi.

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraava menettely säädetään rikoksena rangaistavaksi silloin kun se on laiton ja tehty tahallisesti ***tai tapahtunut törkeästi huolimattomuudesta:***

a) sellainen materiaalin tai aineen tai ionisoivan säteilyn saattaminen, päästäminen tai johtaminen ilmaan, maaperään tai veteen, joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ***luonnollisen*** henkilön, ***henkilöryhmän tai yhteisön*** kuoleman tai vakavan vamman ***tai taloudellista haittaa, myös oikeushenkilöille,*** tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

b) sellaisen tuotteen saattaminen markkinoille kiellon tai muun vaatimuksen

vastaisesti, joka tuotteen laajamittaisen käytön vuoksi aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan henkilön kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

c) aineiden valmistus, markkinoille saattaminen tai käyttö sellaisenaan, seoksissa tai esineissä, mukaan lukien niiden sisällyttäminen esineisiin, silloin kun

i) kyseistä toimintaa on rajoitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006³³ VIII osaston ja liitteen XVII nojalla; tai

ii) kyseinen toiminta on kielletty asetuksen (EY) N:o 1907/2006 VII osaston nojalla; tai

iii) kyseinen toiminta ei ole Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009³⁴ mukaista; tai

iv) kyseinen toiminta ei ole Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 528/2012³⁵ mukaista; tai

v) kyseinen toiminta kuuluu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008³⁶ soveltamisalaan; tai

vi) kyseinen toiminta on kielletty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2019/1021³⁷ liitteen I nojalla;

ja se aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

d) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU³⁸ 1 artiklan 2

vastaisesti, joka tuotteen laajamittaisen käytön vuoksi aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan henkilön kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle ***tai luonnon monimuotoisuudelle, ekosysteemeille ja niiden toiminnoille*** taikka eläimille tai kasveille;

c) aineiden valmistus, markkinoille saattaminen, ***vienti unionin markkinoilta*** tai käyttö sellaisenaan, seoksissa tai esineissä, mukaan lukien niiden sisällyttäminen esineisiin, silloin kun

i) kyseistä toimintaa on rajoitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006³³ VIII osaston ja liitteen XVII nojalla; tai

ii) kyseinen toiminta on kielletty asetuksen (EY) N:o 1907/2006 VII osaston nojalla; tai

iii) kyseinen toiminta ei ole Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009³⁴ mukaista; tai

iv) kyseinen toiminta ei ole Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 528/2012³⁵ mukaista; tai

v) kyseinen toiminta kuuluu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008³⁶ soveltamisalaan; tai

vi) kyseinen toiminta on kielletty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2019/1021³⁷ liitteen I nojalla;

vi a) kyseinen toiminta ei ole Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY^{37 a} mukaista;

ja se aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

d) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU³⁸ 1 artiklan 2

kohdan a alakohdassa tarkoitettujen hankkeiden toteuttaminen ilman lupaa tai ympäristövaikutusten arviointia, mikä aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan huomattavaa vahinkoa direktiivin 2011/92/EU 3 artiklan 1 kohdassa määritellyille tekijöille;

e) jätteen keräys, kuljetus, hyödyntäminen ja loppukäsittely, tällaisten toimien valvonta ja loppusijoituspaikkojen jälkihoito, mukaan lukien kauppiaana tai välittäjänä toteutetut toimet (jätehuolto), kun laiton menettely

i) koskee Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY³⁹ 3 artiklan 2 kohdassa määriteltyä vaarallista jätettä ja sitä toteutetaan huomattavassa määrin;

ii) koskee muuta kuin i kohdassa tarkoitettua jätettä ja aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

f) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006⁴⁰ 2 artiklan 35 kohdassa tarkoitettu jätteiden siirto, silloin kun se toteutetaan huomattavassa määrin, riippumatta siitä, onko kyseessä erillinen siirto vai monta ilmeisesti toisiinsa yhteydessä olevaa siirtoa;

g) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1257/2013⁴¹ soveltamisalaan kuuluva alusten kierrätys, jos mainitun asetuksen 6 artiklan 2 kohdan a alakohdassa asetettuja vaatimuksia ei noudateta;

h) ***alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja pilaamisrikoksista määrättävistä seuraamuksista, myös rikosoikeudellisista seuraamuksista annetun*** Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/35/EY⁴² 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen, aluksista peräisin olevien ympäristöä pilaavien

kohdan a alakohdassa tarkoitettujen hankkeiden toteuttaminen ilman lupaa tai ympäristövaikutusten arviointia, mikä aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan huomattavaa vahinkoa direktiivin 2011/92/EU 3 artiklan 1 kohdassa määritellyille tekijöille;

e) jätteen keräys, kuljetus, hyödyntäminen ja loppukäsittely, tällaisten toimien valvonta ja loppusijoituspaikkojen jälkihoito, mukaan lukien kauppiaana tai välittäjänä toteutetut toimet (jätehuolto), kun laiton menettely

i) koskee Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY³⁹ 3 artiklan 2 kohdassa määriteltyä vaarallista jätettä ja sitä toteutetaan huomattavassa määrin;

ii) koskee muuta kuin i kohdassa tarkoitettua jätettä ja aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

f) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006⁴⁰ 2 artiklan 35 kohdassa tarkoitettu jätteiden siirto, silloin kun se toteutetaan huomattavassa määrin, riippumatta siitä, onko kyseessä erillinen siirto vai monta ilmeisesti toisiinsa yhteydessä olevaa siirtoa;

g) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1257/2013⁴¹ soveltamisalaan kuuluva alusten kierrätys, jos mainitun asetuksen 6 artiklan 2 kohdan a alakohdassa asetettuja vaatimuksia ei noudateta;

h) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/35/EY⁴² 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen, aluksista peräisin olevien ympäristöä pilaavien aineiden päästöt mille tahansa mainitun direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle alueelle, edellyttäen että aluksesta peräisin olevat päästöt eivät täytä mainitun direktiivin 5

aineiden päästöt mille tahansa mainitun direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle alueelle, edellyttäen että aluksesta peräisin olevat päästöt eivät täytä mainitun direktiivin 5 artiklassa asetettuja poikkeuksia; tätä säännöstä ei sovelleta yksittäisiin tapauksiin, joissa aluksista peräisin oleva päästö ei aiheuta veden laadun huononemista, paitsi jos saman rikoksenteijän aiheuttamat toistuvat tapaukset yhdessä johtavat veden laadun huononemiseen;

i) sellaisen laitoksen asentaminen, käyttö tai purkaminen, jossa harjoitetaan vaarallista toimintaa tai jossa varastoidaan tai käytetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/18/EU⁴³, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU⁴⁴ tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/30/EU⁴⁵ soveltamisalaan kuuluvia vaarallisia aineita, valmisteita tai pilaavia aineita, ja joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

j) sellainen ydinmateriaalin tai muun vaarallisen radioaktiivisen aineen valmistus, tuotanto, jalostus, käsittely, käyttö, hallussapito, varastointi, kuljettaminen, tuonti, vienti tai loppusijoitus, joka kuuluu neuvoston direktiivin 2013/59/Euratom⁴⁶, neuvoston direktiivin 2014/87/Euratom⁴⁷ tai neuvoston direktiivin 2013/51/Euratom⁴⁸ soveltamisalaan ja aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

k) pinta- tai pohjaveden otto, joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan huomattavaa vahinkoa pintavesimuodostumien ekologiselle tilalle

artiklassa asetettuja poikkeuksia, ***tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/56/EY⁴² a 3 artiklan 8 alakohdassa määritelty pilaantuminen***; tätä säännöstä ei sovelleta yksittäisiin tapauksiin, joissa aluksista peräisin oleva päästö ei aiheuta veden laadun huononemista, paitsi jos saman rikoksenteijän aiheuttamat toistuvat tapaukset yhdessä johtavat veden ***ja meriympäristön*** laadun huononemiseen;

i) sellaisen laitoksen asentaminen, käyttö tai purkaminen, jossa harjoitetaan vaarallista toimintaa tai jossa varastoidaan tai käytetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/18/EU⁴³, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU⁴⁴ tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/30/EU⁴⁵ soveltamisalaan kuuluvia vaarallisia aineita, valmisteita tai pilaavia aineita, ja joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

j) sellainen ydinmateriaalin tai muun vaarallisen radioaktiivisen aineen valmistus, tuotanto, jalostus, käsittely, käyttö, hallussapito, varastointi, kuljettaminen, tuonti, vienti tai loppusijoitus, joka kuuluu neuvoston direktiivin 2013/59/Euratom⁴⁶, neuvoston direktiivin 2014/87/Euratom⁴⁷ tai neuvoston direktiivin 2013/51/Euratom⁴⁸ soveltamisalaan ja aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

k) pinta- tai pohjaveden otto ***tai pilaantuminen***, joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan huomattavaa vahinkoa pintavesimuodostumien

tai potentiaalille taikka pohjavesimuodostumien määrälliselle tilalle;

l) sellaisten luonnonvaraisten eläin- tai kasvilajien yksilöiden tappaminen, tuhoaminen, hallussapito, ottaminen, myynti tai myytäväksi tarjoaminen, jotka on lueteltu neuvoston direktiivin 92/43/ETY⁴⁹ liitteissä IV ja V (siltä osin kuin liitteessä V lueteltuihin lajeihin sovelletaan samoja toimenpiteitä kuin liitteessä IV lueteltuihin lajeihin) tai joita tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY⁵⁰ 1 artiklassa, paitsi jos menettely kohdistuu tällaisten yksilöiden merkityksettömään määrään;

m) neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97⁵¹ liitteissä A ja B lueteltujen luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien yksilöiden taikka niiden osien tai johdannaisten kauppaaminen, paitsi jos menettely kohdistuu tällaisten yksilöiden merkityksettömään määrään;

n) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 995/2010⁵² soveltamisalaan kuuluva laittomasti korjatun puutavaran tai siitä valmistettujen puutuotteiden markkinoille saattaminen tai asettaminen saataville unionin markkinoilla, paitsi jos menettely koskee merkityksetöntä määrää; [Jos asetus tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin

ekologiselle tilalle tai potentiaalille taikka pohjavesimuodostumien määrälliselle tilalle;

k a) sellainen tulipalojen sytyttäminen tai niiden leviämisen aiheuttaminen, joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan huomattavaa vahinkoa ilman, maaperän tai veden laadulle, eläimille tai kasveille tai on omiaan vahingoittamaan vakavasti ekosysteemien tasapainoa tai ympäristöä tai aiheuttamaan ihmisten kuoleman tai vakavan vammautumisen tai aiheuttaa muita ihmisoikeusloukkauksia, mukaan lukien väestön ja eläinten siirtyminen muualle;

l) sellaisten luonnonvaraisten eläin- tai kasvilajien yksilöiden tappaminen, tuhoaminen, hallussapito, ottaminen, myynti tai myytäväksi tarjoaminen, jotka on lueteltu neuvoston direktiivin 92/43/ETY⁴⁹ liitteissä IV ja V (siltä osin kuin liitteessä V lueteltuihin lajeihin sovelletaan samoja toimenpiteitä kuin liitteessä IV lueteltuihin lajeihin) tai joita tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY⁵⁰ 1 artiklassa, paitsi jos menettely kohdistuu tällaisten yksilöiden merkityksettömään määrään;

m) neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97⁵¹ liitteissä A, B ja C lueteltujen luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien yksilöiden taikka niiden osien tai johdannaisten kauppaaminen, paitsi jos menettely kohdistuu tällaisten yksilöiden merkityksettömään määrään;

n) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 995/2010⁵² soveltamisalaan kuuluva laittomasti korjatun puutavaran tai siitä valmistettujen puutuotteiden markkinoille saattaminen tai asettaminen saataville unionin markkinoilla, paitsi jos menettely koskee merkityksetöntä määrää; [Jos asetus tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin

markkinoilla ja viennistä unionin ulkopuolelle sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta annetaan ennen tätä direktiiviä, n alakohhta korvataan mainitun asetuksen 3 artiklan soveltamisalaan kuuluvalla rikoksella.]

- o) menettely, joka aiheuttaa suojelualueella olevan elinympäristön heikentymistä direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa merkityksessä, kun tällainen heikentyminen on merkittävää;
- p) unionin kannalta merkityksellisten haitallisten vieraslajien tuonti tai leviäminen, kun
 - i) menettelyllä rikotaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1143/2014⁵³ 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja rajoituksia;
 - ii) menettelyllä rikotaan asetuksen (EU) N:o 1143/2014 8 artiklan nojalla myönnetyn luvan tai sen 9 artiklan nojalla myönnetyn hyväksynnän edellytyksiä ja se aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;
- q) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2009⁵⁴ 3 artiklan 4 kohdassa määriteltyjen otsonikerrosta heikentävien aineiden ja tällaisia aineita sisältävien tai niihin perustuvien tuotteiden ja laitteiden tuotanto, markkinoille saattaminen, tuonti, vienti, käyttö, ilmaan päästäminen tai levittäminen;
- r) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 517/2014⁵⁵ 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyjen fluorattujen kasvihuonekaasujen tai tällaisia kaasuja sisältävien tai niihin perustuvien tuotteiden tuotanto, markkinoille saattaminen, tuonti, vienti, käyttö, ilmaan päästäminen tai levittäminen;

markkinoilla ja viennistä unionin ulkopuolelle sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta annetaan ennen tätä direktiiviä, n alakohhta korvataan mainitun asetuksen 3 artiklan soveltamisalaan kuuluvalla rikoksella.]

- o) menettely, joka aiheuttaa suojelualueella olevan elinympäristön heikentymistä direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa merkityksessä, kun tällainen heikentyminen on merkittävää;
- p) unionin kannalta merkityksellisten haitallisten vieraslajien tuonti tai leviäminen, kun
 - i) menettelyllä rikotaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1143/2014⁵³ 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja rajoituksia;
 - ii) menettelyllä rikotaan asetuksen (EU) N:o 1143/2014 8 artiklan nojalla myönnetyn luvan tai sen 9 artiklan nojalla myönnetyn hyväksynnän edellytyksiä ja se aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;
- q) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2009⁵⁴ 3 artiklan 4 kohdassa määriteltyjen otsonikerrosta heikentävien aineiden ja tällaisia aineita sisältävien tai niihin perustuvien tuotteiden ja laitteiden tuotanto, markkinoille saattaminen, tuonti, vienti, käyttö, ilmaan päästäminen tai levittäminen;
- r) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 517/2014⁵⁵ 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyjen fluorattujen kasvihuonekaasujen tai tällaisia kaasuja sisältävien tai niihin perustuvien tuotteiden tuotanto, markkinoille saattaminen, tuonti, vienti, käyttö, ilmaan päästäminen tai levittäminen;

r a) asetuksen (EY) N:o 1005/2008 42 artiklassa määritellyt vakavat rikkomukset

ja asetuksen (EY) N:o 1224/2009 90 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut vakavat rikkomukset;

r b) mineraalivarojen louhinta, hyödyntäminen, etsintä, käyttö, muuntaminen, kuljetus, kauppa tai varastointi kansallisen tai kansainvälisen oikeuden vastaisesti;

r c) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) xxx/xxx yritysten kestävästä toiminnasta huolellisuusvelvoitteesta annettu direktiivi^{55 a} säädettyjen huolellisuusvelvoitteiden vakava rikkominen ja toimivaltaisten viranomaisten asiassa tekemien päätösten noudattamatta jättäminen;

r d) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) xxx/xxx yritysten kestävyysraportointia koskeva direktiivi^{55 b} vakava rikkominen.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että myös 1 kohdan a, b, c, d, e, f, h, i, j, k, m ja n alakohdassa, p alakohdan ii alakohdassa sekä q ja r alakohdassa tarkoitettu menettely säädetään rikoksena rangaistavaksi silloin kun se tehdään ainakin törkeästä huolimattomuudesta.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä täsmennetään, että seuraavat seikat on tarvittaessa otettava huomioon, kun 1 kohdan a–e, i, j, k ja p alakohdassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa, syytteenpanoa ja tuomitsemista varten arvioidaan, onko vahinko tai todennäköinen vahinko huomattava:

a) vahingon kohteena olevan ympäristön perustila;

b) onko kyseessä pitkän, keskipitkän vai lyhyen aikavälin vahinko;

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä täsmennetään, että seuraavat seikat on tarvittaessa otettava huomioon, kun 1 kohdan a–e, i, j, k ja p alakohdassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa, syytteenpanoa ja tuomitsemista varten arvioidaan, onko vahinko tai todennäköinen vahinko huomattava ***tai vakava***:

a) vahingon kohteena olevan ympäristön perustila;

a a) vahingon kohteena olevien lajien suojelun taso;

b) onko kyseessä pitkän, keskipitkän vai lyhyen aikavälin vahinko;

- c) vahingon vakavuus;
- d) vahingon levinneisyys;
- e) onko vahinko korjattavissa.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä täsmennetään, että seuraavat seikat on otettava huomioon, kun 1 kohdan a–e, i, j, k ja p alakohdassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa, syytteenpanoa ja tuomitsemista varten arvioidaan, onko toiminta omiaan aiheuttamaan vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille:

- a) menettely liittyy toimintaan, joka katsotaan riskialttiiksi tai vaaralliseksi tai joka edellyttää lupaa, jota ei ole saatu tai jota ei ole noudatettu;
- b) missä määrin säädöksissä tai toimintaa varten myönnettyssä luvassa vahvistetut arvot, muuttujat tai raja-arvot ylittyvät;

b a) vahingon päilevyys;

- c) *ympäristölle aiheutuneen* vahingon vakavuus;
- d) vahingon levinneisyys;

d a) onko kyseessä neuvoston puitepäätöksessä 2008/841/YOS^{55 c} tarkoitettu rikollisjärjestön tekemä rikos;

- e) onko vahinko korjattavissa;

e a) niiden henkilöiden ja paikallisyhteisöjen määrä, jotka ovat saaneet vammoja tai jotka ovat tai olivat vaarassa tai jotka ovat kärsineet ihmisoikeusloukkauksista, sekä rikoksen aiheuttamiin ympäristövahinkoihin liittyvien ihmisoikeusloukkausten vakavuus;

e b) aiheutuneiden vahinkojen taloudelliset vaikutukset;

e c) ympäristörikoksen tekijän rikoksesta saama taloudellinen hyöty;

e d) huolellisuusvelvoitteiden vakava tai tuottamuksellinen rikkominen;

e e) henkilön tai henkilöiden, myös paikallisyhteisöjen, ihmisoikeuksiin kohdistuvien vaikutusten vakavuus;

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä täsmennetään, että seuraavat seikat on otettava huomioon, kun 1 kohdan a–e, i, j, k ja p alakohdassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa, syytteenpanoa ja tuomitsemista varten arvioidaan, onko toiminta omiaan aiheuttamaan vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille:

- a) menettely liittyy toimintaan, joka katsotaan riskialttiiksi tai vaaralliseksi tai joka edellyttää lupaa, jota ei ole saatu tai jota ei ole noudatettu;
- b) missä määrin säädöksissä tai toimintaa varten myönnettyssä luvassa vahvistetut arvot, muuttujat tai raja-arvot ylittyvät;

c) onko kyseinen materiaali tai aine luokiteltu vaaralliseksi tai muutoin ympäristölle tai ihmisten terveydelle haitalliseksi.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä täsmennetään, että seuraavat seikat on otettava huomioon, kun 1 kohdan e, f, l, m ja n alakohdassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa, syytteenpanoa ja tuomitsemista varten arvioidaan, onko määrä merkityksetön vai huomattava:

- a) niiden yksilöiden määrä, joihin rikos kohdistuu;
- b) missä määrin sääntelyyn perustuva kynnys- tai raja-arvo tai muu pakollinen muuttuja ylittyy;
- c) kyseisen eläin- tai kasvilajin suojelun taso;
- d) ympäristövahinkojen korjaamisesta aiheutuvat kustannukset.

³³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006, annettu 18 päivänä joulukuuta 2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta (EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1).

³⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1–50).

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 528/2012, annettu

c) onko kyseinen materiaali tai aine luokiteltu vaaralliseksi tai muutoin ympäristölle tai ihmisten terveydelle haitalliseksi.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä täsmennetään, että seuraavat seikat on otettava huomioon, kun 1 kohdan e, f, l, m ja n alakohdassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa, syytteenpanoa ja tuomitsemista varten arvioidaan, onko määrä merkityksetön vai huomattava:

- a) niiden yksilöiden määrä, joihin rikos kohdistuu;
- b) missä määrin sääntelyyn perustuva kynnys- tai raja-arvo tai muu pakollinen muuttuja ylittyy;
- c) kyseisen eläin- tai kasvilajin suojelun taso;
- d) ympäristövahinkojen korjaamisesta aiheutuvat kustannukset.

³³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006, annettu 18 päivänä joulukuuta 2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta (EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1).

³⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1–50).

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 528/2012, annettu

22 päivänä toukokuuta 2012, biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä (EUVL L 167, 27.6.2012, s. 1–123).

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta (EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1).

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1021, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä (EUVL L 169, 25.6.2019, s. 45).

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1).

³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta (EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3–30).

⁴⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1013/2006, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2006, jätteiden siirrosta (EUVL L 190, 12.7.2006, s. 1).

⁴¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1257/2013, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, aluskierrätyksestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta (EUVL L 330, 10.12.2013,

22 päivänä toukokuuta 2012, biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä (EUVL L 167, 27.6.2012, s. 1–123).

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta (EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1).

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1021, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä (EUVL L 169, 25.6.2019, s. 45).

³⁷^a ***Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/128/EY, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävän käytön aikaansaamiseksi (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 71).***

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1).

³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta (EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3–30).

⁴⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1013/2006, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2006, jätteiden siirrosta (EUVL L 190, 12.7.2006, s. 1).

⁴¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1257/2013, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, aluskierrätyksestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta (EUVL L 330, 10.12.2013,

s. 1).

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/35/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 11–21).

⁴³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/18/EU, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta ETA:n kannalta merkityksellinen teksti (EUVL L 197, 24.7.2012, s. 1–37).

⁴⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17–119).

⁴⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/30/EU, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, merellä tapahtuvan öljyn- ja kaasunporaustoiminnan turvallisuudesta ja direktiivin 2004/35/EY muuttamisesta (EUVL L 178, 28.6.2013, s. 66–106).

⁴⁶ Neuvoston direktiivi 2013/59/Euratom, annettu 5 päivänä joulukuuta 2013, turvallisuutta koskevien perusnormien vahvistamisesta ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta suojelemiseksi ja direktiivien 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom ja 2003/122/Euratom kumoamisesta (EUVL L 13, 17.1.2014, s. 1–73).

⁴⁷ Neuvoston direktiivi 2014/87/Euratom, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2014,

s. 1).

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/35/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 11–21).

^{42 a} ***Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/56/EY, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista (meristrategiapuitteidirektiivi) (EUVL L 164, 25.6.2008, s. 19).***

⁴³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/18/EU, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta, ETA:n kannalta merkityksellinen teksti (EUVL L 197, 24.7.2012, s. 1–37).

⁴⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17–119).

⁴⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/30/EU, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, merellä tapahtuvan öljyn- ja kaasunporaustoiminnan turvallisuudesta ja direktiivin 2004/35/EY muuttamisesta (EUVL L 178, 28.6.2013, s. 66–106).

⁴⁶ Neuvoston direktiivi 2013/59/Euratom, annettu 5 päivänä joulukuuta 2013, turvallisuutta koskevien perusnormien vahvistamisesta ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta suojelemiseksi ja direktiivien 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom ja 2003/122/Euratom kumoamisesta (EUVL L 13, 17.1.2014, s. 1–73).

⁴⁷ Neuvoston direktiivi 2014/87/Euratom, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2014,

ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön kehyksen perustamisesta annetun direktiivin 2009/71/Euratom muuttamisesta (EUVL L 219, 25.7.2014, s. 42–52).

⁴⁸ Neuvoston direktiivi 2013/51/Euratom, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, väestön terveyden suojelemista ihmisten käyttöön tarkoitettussa vedessä olevilta radioaktiivisilta aineilta koskevista vaatimuksista (EUVL L 296, 7.11.2013, s. 12–21).

⁴⁹ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7–50).

⁵⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7–25).

⁵¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 338/97, annettu 9 päivänä joulukuuta 1996, luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä (EYVL L 61, 3.3.1997, s. 1).

⁵² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta (EUVL L 295, 12.11.2010, s. 23–34).

⁵³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1143/2014, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta (EUVL L 317, 4.11.2014, s. 35).

⁵⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1005/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, otsonikerrosta heikentävistä aineista (EUVL L 286, 31.10.2009, s. 1–30).

⁵⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston

ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön kehyksen perustamisesta annetun direktiivin 2009/71/Euratom muuttamisesta (EUVL L 219, 25.7.2014, s. 42–52).

⁴⁸ Neuvoston direktiivi 2013/51/Euratom, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, väestön terveyden suojelemista ihmisten käyttöön tarkoitettussa vedessä olevilta radioaktiivisilta aineilta koskevista vaatimuksista (EUVL L 296, 7.11.2013, s. 12–21).

⁴⁹ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7–50).

⁵⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7–25).

⁵¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 338/97, annettu 9 päivänä joulukuuta 1996, luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä (EYVL L 61, 3.3.1997, s. 1).

⁵² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta (EUVL L 295, 12.11.2010, s. 23–34).

⁵³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1143/2014, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta (EUVL L 317, 4.11.2014, s. 35).

⁵⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1005/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, otsonikerrosta heikentävistä aineista (EUVL L 286, 31.10.2009, s. 1–30).

⁵⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston

asetus (EU) N:o 517/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, fluoratuista kasvihuonekaasuista ja asetuksen (EY) N:o 842/2006 kumoamisesta (EUVL L 150, 20.5.2014, s. 195–230).

asetus (EU) N:o 517/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, fluoratuista kasvihuonekaasuista ja asetuksen (EY) N:o 842/2006 kumoamisesta (EUVL L 150, 20.5.2014, s. 195–230).

55^a Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) xxx/xxx, annettu ... päivänä ...kuuta ..., yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (EUVL L ..., ..., s. ...).

55^b Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) xxx/xxx, annettu ... päivänä ...kuuta ..., direktiivin 2013/34/EU, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja asetuksen (EU) N:o 537/2014 muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta (EUVL L ..., ..., s. ...).

55^c Neuvoston puitepäätös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

Tarkistus 30

Ehdotus direktiiviksi 3 a artikla (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

3 a artikla (uusi)

Ympäristötuhorikos

Jäsenvaltioiden on sisällytettävä kansalliseen lainsäädäntöönsä ympäristötuhorikos, joka katsotaan tässä direktiivissä tarkoitetuksi vakavaksi rikokseksi ja joka määritellään laittomaksi tai mielivaltaiseksi teoksi, joka tehdään tietäen, että on erittäin todennäköistä, että ympäristölle aiheutuu vakavia ja laajalle levinneitä tai pitkäaikaisia vahinkoja.

Tarkistus 31

Ehdotus direktiiviksi 4 artikla

Komission teksti

4 artikla

Yllytys, avunanto ja yritys

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yllyttäminen ja avunanto 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen rikosten toteuttamiseksi ovat rikosoikeudellisesti rangaistavia tekoja.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yritys tehdä jokin 3 artiklan 1 *kohdan a, b, c, d, e, f, h, i, j, k, m ja n alakohdassa, p alakohdan ii alakohdassa sekä q ja r alakohdassa* tarkoitettu rikos on rikosoikeudellisesti rangaistava teko silloin kun se on tahallinen.

Tarkistus 32

Ehdotus direktiiviksi 5 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista on säädetty rangaistukseksi tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset rangaistukset.

Tarkistus 33

Ehdotus direktiiviksi 5 artikla – 2 kohta

Tarkistus

4 artikla

Yllytys, avunanto ja yritys

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yllyttäminen ja avunanto 3 artiklan **-1 kohdassa, -1 a kohdassa ja** 1 kohdassa **tai 3 a artiklassa** tarkoitettujen rikosten toteuttamiseksi ovat rikosoikeudellisesti rangaistavia tekoja.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yritys tehdä jokin 3 artiklan **-1 kohdassa, -1 a kohdassa ja** 1 kohdassa **tai 3 a artiklassa** tarkoitettu rikos on rikosoikeudellisesti rangaistava teko silloin kun se on tahallinen.

Tarkistus

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3, **3 a** ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista on säädetty rangaistukseksi tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset rangaistukset.

Komission teksti

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään kymmenen vuotta vankeutta, kun rikos aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman.

Tarkistus

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 **ja 3 a** artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään kymmenen vuotta vankeutta, kun rikos aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen ***tai ihmisryhmän*** kuoleman tai vakavan vamman ***tai muita vakavia ihmisoikeusloukkauksia***.

Tarkistus 34

**Ehdotus direktiiviksi
5 artikla – 5 kohta**

Komission teksti

5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että luonnollisille henkilöille, jotka ovat tehneet 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuja rikoksia, voidaan tarvittaessa määrätä lisäseuraamuksia tai -toimenpiteitä, joihin kuuluvat muuan muassa

- a) velvollisuus ennallistaa ympäristö tietyn ajan kuluessa;
- b) sakot;
- c) tilapäinen tai pysyvä julkisen rahoituksen epääminen, mukaan lukien kielto osallistua tarjouskilpailumenettelyihin sekä avustusten ja käyttöoikeuksien epääminen;
- d) sulkeminen pois sentyyppisten laitosten johtotehtävistä, joita on käytetty rikosten tekemiseen;
- e) rikoksen tekemiseen johtanutta toimintaa koskevien lupien ja

Tarkistus

5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että luonnollisille henkilöille, jotka ovat tehneet 3, **3 a** ja 4 artiklassa tarkoitettuja rikoksia, voidaan tarvittaessa määrätä lisäseuraamuksia tai -toimenpiteitä, joihin kuuluvat muuan muassa

- a) velvollisuus ennallistaa ympäristö tietyn ajan kuluessa;
- b) sakot, ***joiden on oltava oikeassa suhteessa rikoksen aiheuttamaan vahinkoon***;
- c) tilapäinen tai pysyvä julkisen rahoituksen epääminen, mukaan lukien kielto osallistua tarjouskilpailumenettelyihin sekä avustusten ja käyttöoikeuksien ***ja toimilupien*** epääminen;
- d) sulkeminen pois sentyyppisten laitosten johtotehtävistä, joita on käytetty rikosten tekemiseen;
- e) rikoksen tekemiseen johtanutta toimintaa koskevien lupien ja

hyväksyntöjen peruuttaminen;

- f) väliaikainen kieltä asettua ehdolle vaaleilla valittaviin tai julkisiin tehtäviin;
- g) tuomiota tai mahdollisia seuraamuksia tai sovellettuja toimenpiteitä koskevan tuomioistuimen päätöksen julkaiseminen kansallisesti tai unionin laajuisesti.

Tarkistus 35

Ehdotus direktiiviksi 6 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Jäsenvaltioiden on lisäksi varmistettava, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitetun henkilön harjoittaman ohjauksen tai valvonnan puutteellisuus on mahdollistanut sen, että oikeushenkilön alaisena toimiva henkilö on voinut tehdä 3 ja 4 artiklassa tarkoitetun rikoksen kyseisen oikeushenkilön hyväksi.

Tarkistus 36

Ehdotus direktiiviksi 6 artikla – 3 kohta

Komission teksti

3. Se, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään oikeushenkilön vastuusta, ei estä rikosoikeudenkäyntiä sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka ovat tekijöinä, yllyttäjinä tai avunantajina 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuissa rikoksissa.

Tarkistus 37

hyväksyntöjen peruuttaminen;

e a) kieltä harjoittaa toimintaa, joka on johtanut rikoksen tekemiseen;

- f) väliaikainen kieltä asettua ehdolle vaaleilla valittaviin tai julkisiin tehtäviin;
- g) tuomiota tai mahdollisia seuraamuksia tai sovellettuja toimenpiteitä koskevan tuomioistuimen päätöksen julkaiseminen kansallisesti tai unionin laajuisesti.

Tarkistus

2. Jäsenvaltioiden on lisäksi varmistettava, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitetun henkilön harjoittaman *toimitusketjun* ohjauksen tai valvonnan puutteellisuus on mahdollistanut sen, että oikeushenkilön alaisena toimiva henkilö on voinut tehdä 3, **3 a** ja 4 artiklassa tarkoitetun rikoksen kyseisen oikeushenkilön hyväksi.

Tarkistus

3. Se, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään oikeushenkilön vastuusta, ei estä rikosoikeudenkäyntiä sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka ovat tekijöinä, yllyttäjinä tai avunantajina 3, **3 a** ja 4 artiklassa tarkoitetuissa rikoksissa.

Ehdotus direktiiviksi
7 artikla

Komission teksti

7 artikla

Oikeushenkilöille määrättävät
seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 6 artiklan 1 kohdan nojalla vastuussa olevalle oikeushenkilölle voidaan määrätä tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraamuksiin tai toimenpiteisiin, joita 6 artiklan 1 kohdan nojalla 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista vastuussa oleville oikeushenkilöille voidaan määrätä, kuuluvat
 - a) rikosoikeudelliset tai muut sakot;
 - b) velvollisuus ennallistaa ympäristö tietyn ajan kuluessa;
 - c) oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettäviin etuisuuksiin tai tukiin;
 - d) väliaikainen julkisen rahoituksen epääminen, mukaan lukien kielto osallistua tarjouskilpailumenettelyihin sekä avustusten ja käyttöoikeuksien epääminen;
 - e) väliaikainen tai pysyvä kielto harjoittaa liiketoimintaa;
 - f) rikoksen tekemiseen johtanutta toimintaa koskevien lupien ja hyväksyntöjen peruuttaminen;
 - g) tuomioistuimen valvontaan asettaminen;
 - h) oikeushenkilön purkaminen tuomioistuimen päätöksellä;

Tarkistus

7 artikla

Oikeushenkilöille määrättävät
seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 6 artiklan 1 kohdan nojalla vastuussa olevalle oikeushenkilölle voidaan määrätä tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraamuksiin tai toimenpiteisiin, joita 6 artiklan 1 kohdan nojalla 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista vastuussa oleville oikeushenkilöille voidaan määrätä, kuuluvat
 - a) rikosoikeudelliset tai muut sakot;
 - b) velvollisuus ennallistaa ympäristö tietyn ajan kuluessa **ja maksaa korvausta aiheutuneesta vahingosta**;
 - c) oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettäviin etuisuuksiin tai tukiin;
 - d) väliaikainen julkisen rahoituksen epääminen, mukaan lukien kielto osallistua tarjouskilpailumenettelyihin sekä avustusten ja käyttöoikeuksien **ja toimilupien** epääminen;
 - e) väliaikainen tai pysyvä kielto harjoittaa liiketoimintaa;
 - f) rikoksen tekemiseen johtanutta toimintaa koskevien lupien ja hyväksyntöjen peruuttaminen;
 - g) tuomioistuimen valvontaan asettaminen;
 - h) oikeushenkilön purkaminen tuomioistuimen päätöksellä;

- i) rikoksen tekemiseen käytettyjen laitosten sulkeminen väliaikaisesti tai pysyvästi;
- j) yritysten velvoittaminen ottamaan käyttöön due diligence -järjestelmät **ympäristönormien** noudattamisen parantamiseksi;
- k) tuomiota tai mahdollisia seuraamuksia tai sovellettuja toimenpiteitä koskevan tuomioistuimen päätöksen julkaiseminen.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 6 artiklan 2 kohdan nojalla vastuussa olevalle oikeushenkilölle voidaan määrätä tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklan 1 **kohdan a–j, n, q ja r alakohdassa** tarkoitetuista rikoksista voidaan määrätä sakkoja, joiden enimmäismäärä on vähintään 5 prosenttia oikeushenkilön [/yrityksen] maailmanlaajuisesta kokonaisliikevaihdosta sakkopäätöksen tekemistä edeltävänä tilikautena.

5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklan 1 kohdan k, l, m, o ja p alakohdassa tarkoitetuista rikoksista voidaan määrätä sakkoja, joiden enimmäismäärä on vähintään 3 prosenttia oikeushenkilön [/yrityksen] maailmanlaajuisesta

- i) rikoksen tekemiseen käytettyjen laitosten sulkeminen väliaikaisesti tai pysyvästi;
- j) yritysten velvoittaminen ottamaan käyttöön due diligence -järjestelmät **ympäristö- ja ihmisoikeusnormien ja -velvoitteiden** noudattamisen parantamiseksi;
- k) tuomiota tai mahdollisia seuraamuksia tai sovellettuja toimenpiteitä koskevan tuomioistuimen päätöksen julkaiseminen;

k a) ympäristöä hyödyttävät yhdyskuntapalvelut;

k b) taloudellinen tuki ympäristö- tai ihmisoikeusjärjestöille, erityisesti kehitysmaissa;

k c) pahoittelujen esittäminen uhreille ja anteeksipyyttäminen uhreilta;

k d) osuuksien tai sosiaalisen pääoman myöntäminen uhreille kehitysmaissa.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 6 artiklan 2 kohdan nojalla vastuussa olevalle oikeushenkilölle voidaan määrätä tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklan **-1 kohdassa, -1 a kohdassa ja 1 kohdassa** tarkoitetuista rikoksista voidaan määrätä sakkoja, joiden enimmäismäärä on vähintään **15** prosenttia oikeushenkilön [/yrityksen] maailmanlaajuisesta kokonaisliikevaihdosta sakkopäätöksen tekemistä edeltävänä tilikautena.

kokonaisliikevaihdosta sakkopäätöksen tekemistä edeltävänä tilikautena.

6. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että rikoksesta saatu laitton hyöty ja oikeushenkilön vuotuinen liikevaihto otetaan huomioon, kun 1 kohdan nojalla päätetään sakon asianmukaisesta tasosta.

6. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että rikoksesta saatu laitton hyöty ja oikeushenkilön vuotuinen liikevaihto otetaan huomioon, kun 1 kohdan nojalla päätetään sakon asianmukaisesta tasosta.

6 a. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 a artiklassa tarkoitetuista rikoksista voidaan määrätä sakkoja, jotka maksaa ympäristörikoksiin syyllistynyt oikeushenkilö, joiden vähimmäismäärä on 15–30 prosenttia oikeushenkilön maailmanlaajuisesta kokonaisliikevaihdosta sakkopäätöksen tekemistä edeltävänä tilikautena ja enimmäismäärä on koko se määrä, jota tarvitaan vahingon kohteena olevan ympäristön ennallistamiseksi ja korvauksen ja vahingonkorvauksen maksamiseksi asianomaisille oikeushenkilöille tai luonnollisille henkilöille.

Tarkistus 38

**Ehdotus direktiiviksi
8 artikla**

Komission teksti

8 artikla

Koventamisperusteet

Siltä osin kuin seuraavat olosuhteet eivät jo sisälly 3 artiklassa tarkoitettujen rikosten tunnusmerkistöihin, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten yhteydessä seuraavat olosuhteet otetaan huomioon koventamisperusteina:

a) rikos on aiheuttanut ihmisen

Tarkistus

8 artikla

Koventamisperusteet

Siltä osin kuin seuraavat olosuhteet eivät jo sisälly 3 artiklassa tarkoitettujen rikosten tunnusmerkistöihin, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten yhteydessä seuraavat olosuhteet otetaan huomioon koventamisperusteina:

a) rikos on aiheuttanut ihmisen ***tai***

kuoleman tai vakavan vamman;

b) rikos on johtanut ekosysteemin tuhoutumiseen tai aiheuttanut sille pitkäaikaista huomattavaa vahinkoa;

c) rikos on tehty osana neuvoston puitepäätöksessä 2008/841/YOS tarkoitetun rikollisjärjestön toimintaa;

d) rikokseen liittyi väärin tai väärennettyjen asiakirjojen käyttöä;

e) rikoksen on tehnyt virkamies tehtäviään suorittaessaan;

ihmisryhmän kuoleman tai vakavan vamman;

a a) rikoksella on ollut vakavia vaikutuksia sen kehitykseen väestön tai paikallisyhteisöjen ihmisoikeuksiin, jossa ympäristövahinko on tapahtunut, tai se on aiheuttanut merkittäviä taloudellisia menetyksiä tai menetyksiä tällaisen väestön tai tällaisten paikallisyhteisöjen kulttuurille ja perinteille;

a b) rikos on vaikuttanut tai on omiaan vaikuttamaan haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten lapsiin, naisiin, nuoriin, vammaisiin henkilöihin, ikääntyneisiin tai alkuperäisyhteisöihin;

a c) rikos on aiheuttanut tai aiheuttaa vakavaa vahinkoa tuleville sukupolville;

a d) rikos tehtiin käyttämällä väärin kehitysmaiden oikeusvaltion ja hallintojärjestelmien nykyisiä heikkouksia ja erityisesti hyödyntämällä korruptiota, pelottelua tai väkivaltaa;

a e) rikos tehtiin rikkomalla räikeästi voimassa olevia asianmukaisen huolellisuuden järjestelmiä tai olemalla noudattamatta toimivaltaisten viranomaisten asiaan liittyviä päätöksiä;

b) rikos on johtanut ekosysteemin tuhoutumiseen tai aiheuttanut sille pitkäaikaista huomattavaa vahinkoa;

b a) rikos vahingoitti laissa suojattua aluetta kolmannessa maassa;

c) rikos on tehty osana neuvoston puitepäätöksessä 2008/841/YOS tarkoitetun rikollisjärjestön toimintaa;

d) rikokseen liittyi väärin tai väärennettyjen asiakirjojen käyttöä *tai direktiivin (EU) xxx/xxx [yritysten kestävyysraportointia koskeva direktiivi] vakavaa rikkomista;*

e) rikoksen on tehnyt virkamies tehtäviään suorittaessaan;

e a) rikoksentekijällä on poliittinen tehtävä tai hänelle on annettu merkittäviä

f) rikoksentekijä on syyllistynyt aiemmin samanlaisiin ympäristölainsäädännön rikkomisiin;

g) rikos tuotti tai sen odotettiin tuottavan merkittävää taloudellista hyötyä, tai sen avulla vältettiin huomattavia kustannuksia joko suoraan tai välillisesti;

h) rikoksentekijän menettelystä aiheutuu vastuu ympäristövahingosta, mutta rikoksentekijä ei täytä direktiivin 2004/35/EY⁵⁷ 6 artiklan mukaisia velvoitteitaan toteuttaa korjaavia toimia;

i) rikoksentekijä ei avusta tarkastus- ja muita täytäntöönpanoviranomaisia, kun sitä lain nojalla vaaditaan;

j) rikoksentekijä estää aktiivisesti tarkastuksen, tullivalvonnan tai tutkintatoimien suorittamisen taikka pelottelee tai häiritsee todistajia tai kantelijoita.

julkisia tehtäviä;

f) rikoksentekijä on syyllistynyt aiemmin samanlaisiin ympäristölainsäädännön rikkomisiin;

f a) rikos tehtiin yhdessä muiden rikosten kanssa;

g) rikos tuotti tai sen odotettiin tuottavan merkittävää taloudellista hyötyä, tai sen avulla vältettiin huomattavia kustannuksia joko suoraan tai välillisesti;

h) rikoksentekijän menettelystä aiheutuu vastuu ympäristövahingosta, mutta rikoksentekijä ei täytä direktiivin 2004/35/EY⁵⁷ 6 artiklan mukaisia velvoitteitaan toteuttaa korjaavia toimia;

i) rikoksentekijä ei avusta tarkastus- ja muita täytäntöönpanoviranomaisia, kun sitä lain nojalla vaaditaan;

j) rikoksentekijä estää aktiivisesti tarkastuksen, tullivalvonnan tai tutkintatoimien suorittamisen taikka pelottelee tai häiritsee todistajia tai kantelijoita;

j a) rikos on aiheuttanut ihmisoikeuksien puolustajien tai ympäristönpuolustajien, toimittajien, kansalaisjärjestöjen jäsenten tai rikoksista ilmoittavien henkilöiden vakavan vamman tai kuoleman tai siihen kuului tällaisten henkilöiden pakottamista tai hyökkäyksiä heitä kohtaan.

⁵⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/35/EY, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja korjaamisen osalta (EUVL L 143, 30.4.2004, s. 56–75).

⁵⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/35/EY, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja korjaamisen osalta (EUVL L 143, 30.4.2004, s. 56–75).

Tarkistus 39

Ehdotus direktiiviksi 9 artikla – 1 kohta – a alakohta

Komission teksti

a) rikoksentekijä ennallistaa luonnon sen aiempaan tilaan;

Tarkistus

a) rikoksentekijä ennallistaa luonnon sen aiempaan tilaan ***tai maksaa uhreille oikeudenmukaisen korvauksen;***

Tarkistus 40

**Ehdotus direktiiviksi
9 artikla – 1 kohta – b a alakohta (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

b a) rikoksentekijä myöntää syyllisyytensä ja maksaa korvauksen, joka on riittävä ympäristölle aiheutuneen vahingon korjaamiseksi, ja oikeudenmukaisen korvauksen uhreille;

Perustelu

On tärkeää sallia seuraamuksen lieventäminen, jos rikoksentekijä myöntää syyllisyytensä, jotta voidaan lyhentää tutkinta-aikaa ja vähentää menettelyjen kustannuksia ja saattaa prosessi päätökseen mahdollisimman pian. Tällä tavalla uhrit saavat oikea-aikaisesti oikeutta ja välttyvät lisäkärsimyksiltä. Seuraamuksen lieventämisen ehtona olisi oltava oikeudenmukainen korvaus uhreille ja ympäristölle.

Tarkistus 41

**Ehdotus direktiiviksi
10 artikla – 1 a kohta (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä tarvittavat toimenpiteet, jotta menetetyksi tuomitut varat osoitetaan sosiaalirahastoihin, jotka on tarkoitettu ympäristövahinkojen korjaushankkeiden toteuttamiseen asianomaisissa ympäristöissä ja paikallisyhteisöissä, erityisesti kehitysmaissa.

Perustelu

Ympäristörikollisuuden tuotto ja välineet voidaan kohdentaa luonnonalueiden

ennallistamiseen tai ympäristörikoksista syyteeseen panemista koskevien toimien parantamiseen perustamalla sosiaali- tai ympäristörahoja, jonne menetetyksi tuomitut varat osoitetaan. Jotkin valtiot soveltavat jo tällaista lähestymistapaa huumausainerikosten vuoksi menetetyksi tuomittuihin varoihin. Tällä tavoin myös ympäristörikollisuuden torjunta olisi suuremmin ja näkyvämmiin yhteydessä yhteiskuntaan.

Tarkistus 42

Ehdotus direktiiviksi 10 artikla – 1 b kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ympäristörikoksiin syyllistyneiden menetetyksi tuomitut varat tai omaisuus palautuu niihin kehitysmaihin, joissa rikos tehtiin, ja varmistettava samalla, että niitä käytetään asiaankuuluviin tarkoituksiin, kuten vahingon kohteena olleen ympäristön ennallistamiseen, korvausten maksamiseen uhreille ja paikallisyhteisöille, asianomaisen väestön elinolojen parantamiseen tai asianomaisen kehityksensä oikeusvaltiojärjestelmien vahvistamiseen.

Perustelu

Monet kehitysmaissa tehdyt ympäristörikokset ovat yhteydessä järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja rahanpesuun. Agenda 2030 -toimintaohjelman tavoitteen 16 alatavoitteena 4 on varastetun omaisuuden takaisinperinnän ja palauttamisen tehostaminen. Tämä direktiivi tarjoaa unionille tilaisuuden edistää kyseisen tavoitteen saavuttamista mahdollistamalla sen, että sellaisista kehitysmaissa tehdyistä ympäristörikoksista saadut tulot, joista on pantu syyteeseen ja annettu tuomio jäsenvaltioissa, voidaan palauttaa näihin maihin ja samalla voidaan varmistaa, että niitä käytetään asiaankuuluviin tarkoituksiin.

Tarkistus 43

Ehdotus direktiiviksi 11 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Tarkistus

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava

tarvittavat toimenpiteet säätääkseen vanhentumisajan, jonka puitteissa 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkinta, syyteeseenpano, oikeudenkäynti ja tuomioistuimen päätöksen antaminen on mahdollista riittävän pitkään sen jälkeen kun kyseiset rikokset on tehty, jotta niitä voidaan torjua tehokkaasti.

tarvittavat toimenpiteet säätääkseen vanhentumisajan, jonka puitteissa 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkinta, syyteeseenpano, oikeudenkäynti ja tuomioistuimen päätöksen antaminen on mahdollista riittävän pitkään sen jälkeen kun kyseiset rikokset on tehty ***tai päivästä, jona ympäristövahinko tai ihmisoikeusloukkaus on tullut tietoon tai paljastunut***, jotta niitä voidaan torjua tehokkaasti, ***erityisesti silloin, kun ympäristörikos on luonteeltaan rajatylittävä, on tehty kehitysmaassa ja siihen on liittynyt järjestäytynyttä rikollisuutta. Edellä 3 a artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkinnalla, niistä syyteeseen panemisella, niitä koskevilla oikeudenkäynneillä ja niitä koskevien tuomioistuimen päätösten antamisella ei saa olla vanhentumisaikaa.***

Tarkistus 44

Ehdotus direktiiviksi 11 artikla – 1 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

1 a. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten vanhentumisaika alkaa vasta, kun ympäristölle aiheutuneen vahingon laajuus on todettu täysimääräisesti asianmukaisin tieteellisin keinoin.

Tarkistus 45

Ehdotus direktiiviksi 11 artikla – 3 kohta

Komission teksti

Tarkistus

3. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat vahvistaa vanhentumisajaksi lyhyemmän ajan kuin kymmenen vuotta mutta kuitenkin

Poistetaan.

vähintään neljä vuotta, edellyttäen että vanhentumisaika voidaan keskeyttää tiettyjen toimien vuoksi.

Tarkistus 46

Ehdotus direktiiviksi 12 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jos
- a) rikos on tehty kokonaan tai osittain sen alueella;
 - b) rikos on tehty aluksella tai ilma-aluksessa, joka on rekisteröity sen alueella tai joka purjehtii sen lipun alla;
 - c) vahinko on aiheutunut sen alueella;
 - d) rikoksentekijä on sen kansalainen tai hänen vakituinen asuinpaikkansa on kyseisessä jäsenvaltiossa.

Tarkistus

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3, **3 a** ja 4 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jos
- a) rikos on tehty kokonaan tai osittain sen alueella;
 - b) rikos on tehty aluksella tai ilma-aluksessa, joka on rekisteröity sen alueella tai joka purjehtii sen lipun alla;
 - c) vahinko on aiheutunut sen alueella;
 - d) rikoksentekijä on sen kansalainen tai hänen vakituinen asuinpaikkansa on kyseisessä jäsenvaltiossa ***riippumatta siitä, tapahtuuko rikos jäsenvaltiossa vai kolmannessa maassa;***
- d a) rikos on tehty sen alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön hyväksi.***

Tarkistus 47

Ehdotus direktiiviksi 12 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Jäsenvaltion on ***ilmoitettava komissiolle päätöksestään laajentaa*** lainkäyttövaltansa kattamaan 3 ja 4 artiklassa tarkoitetut rikokset, jotka on tehty sen alueen ulkopuolella, jos
- a) rikos on tehty sen alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön hyväksi;
 - b) rikos on tehty sen kansalaista tai

Tarkistus

2. Jäsenvaltion on ***toteutettava tarvittavat toimet laajentaakseen*** lainkäyttövaltansa kattamaan 3, **3 a** ja 4 artiklassa tarkoitetut rikokset, jotka on tehty sen alueen ulkopuolella, jos
- a) rikos on tehty sen alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön hyväksi;
 - b) rikos on tehty sen kansalaista tai

sellaista henkilöä vastaan, jonka vakituinen asuinpaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa;

c) rikos on aiheuttanut vakavan riskin ympäristölle sen alueella.

Kun jokin 3 ja 4 artiklassa tarkoitettu rikos kuuluu useamman jäsenvaltion tuomiovaltaan, näiden jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä sen määrittämiseksi, mikä niistä toteuttaa rikosoikeudellisen menettelyn. Asia on tarvittaessa annettava Eurojustin käsiteltäväksi puitepäätöksen 2009/948/YOS⁵⁹ 12 artiklan mukaisesti.

⁵⁹ Neuvoston puitepäätös 2009/948/YOS, tehty 30 päivänä marraskuuta 2009, rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta (EUVL L 328, 15.12.2009, s. 42).

Tarkistus 48

Ehdotus direktiiviksi 12 artikla – 3 b kohta (uusi)

Komission teksti

sellaista henkilöä vastaan, jonka vakituinen asuinpaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa;

c) rikos on aiheuttanut vakavan riskin ympäristölle ***tai luonnon monimuotoisuudelle*** sen alueella.

Kun jokin 3 ja 4 artiklassa tarkoitettu rikos kuuluu useamman jäsenvaltion tuomiovaltaan, näiden jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä sen määrittämiseksi, mikä niistä toteuttaa rikosoikeudellisen menettelyn. Asia on tarvittaessa annettava Eurojustin käsiteltäväksi puitepäätöksen 2009/948/YOS⁵⁹ 12 artiklan mukaisesti.

⁵⁹ Neuvoston puitepäätös 2009/948/YOS, tehty 30 päivänä marraskuuta 2009, rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta (EUVL L 328, 15.12.2009, s. 42).

Tarkistus

3 b. Jäsenvaltioiden on otettava tuomioistuimiensa osalta käyttöön tuomioistuinten yleistoimivalta syyteeseen panemiseksi ja tuomioiden antamiseksi 3 a artiklassa tarkoitetuista rikoksista, jotta voidaan välttää ympäristövahinkojen ulkoistaminen silloin, kun rikosta ei tehty sen alueella, sen teki kolmannen maan kansalainen, sen uhri oli kotoisin kolmannelta maasta ja se ei vaikuttanut kyseisen jäsenvaltion ympäristöön tai vahingoittanut kyseisen jäsenvaltion ympäristöä.

Perustelu

Ympäristörikkokset ovat hyvin usein luonteeltaan rajatylittäviä. Jotta voidaan välttää ympäristövahinkojen ulkoistamista, olisi oltava mahdollista panna oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö syyteeseen kolmannessa maassa toteutetuista rikoksista, erityisesti

ympäristöuhorikoksista.

Tarkistus 49

Ehdotus direktiiviksi 13 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivin (EU) 2019/1937 nojalla myönnettävää suojelua sovelletaan henkilöihin, jotka ilmoittavat tämän direktiivin 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista.

Tarkistus

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivin (EU) 2019/1937 **4 artiklan** nojalla myönnettävää suojelua sovelletaan **luonnollisiin** henkilöihin **ja oikeushenkilöihin**, jotka ilmoittavat tämän direktiivin 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista.

Tarkistus 50

Ehdotus direktiiviksi 13 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että henkilöille, jotka ilmoittavat tämän direktiivin 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista ja toimittavat todisteita tai muulla tavoin tekevät yhteistyötä tällaisten rikosten tutkintaa, syytteenpanoa tai tuomitsemista varten, annetaan tarvittavaa tukea ja apua rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä.

Tarkistus

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että **luonnollisille** henkilöille **ja oikeushenkilöille**, jotka ilmoittavat tämän direktiivin 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista ja toimittavat todisteita tai muulla tavoin tekevät yhteistyötä tällaisten rikosten tutkintaa, syytteenpanoa tai tuomitsemista varten, annetaan tarvittavaa tukea ja apua rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä.

Perustelu

Sekä luonnollisia henkilöitä että oikeushenkilöitä olisi suojeltava näiden ilmoittaessa ympäristörikoksista tai avustaessa tutkinnassa. Kansalaisyhteiskunnan järjestöjä, jotka ovat usein eturintamassa ympäristörikollisuuden havaitsemisessa, on myös suojeltava.

Tarkistus 51

Ehdotus direktiiviksi
14 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että siihen yleisöön kuuluvilla, jota asia koskee, on niiden kansallisen oikeusjärjestelmän mukaisesti asianmukaiset oikeudet osallistua 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuja rikoksia koskeviin menettelyihin esimerkiksi asianomistajana.

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että siihen yleisöön kuuluvilla, jota asia koskee, on niiden kansallisen oikeusjärjestelmän mukaisesti asianmukaiset oikeudet osallistua 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuja rikoksia koskeviin menettelyihin esimerkiksi asianomistajana ***tai syytettä toissijaisen syyteoikeuden nojalla ajavana asianomistajana.***

Tarkistus 52

Ehdotus direktiiviksi
14 artikla – 1 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraavien tietojen katsotaan olevan yleisen edun mukaisia ja että ne saatetaan sen yleisön saataville, jota asia koskee:

- a) oikeudenkäynnissä annettu lopullinen tuomio;***
- b) tiedot, joiden avulla yleisö, jota asia koskee, on selvillä menettelyn etenemisestä, paitsi poikkeustapauksissa, joissa näiden tietojen jakaminen saattaisi haitata asian asianmukaista käsittelyä.***

Perustelu

Yleisöllä olisi oltava tietyt vähimmäisoikeudet sen edustaessa luontoa ympäristörikoksen uhrina.

Tarkistus 53

Ehdotus direktiiviksi
15 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheellisia toimenpiteitä, kuten tiedotus- ja valistuskampanjoita sekä tutkimus- ja koulutusohjelmia, joiden tarkoituksena on vähentää ympäristörikoksia yleensä, lisätä yleisön tietoisuutta niistä sekä vähentää väestön riskiä joutua ympäristörikoksen uhriksi. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa toimittava yhteistyössä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa.

Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheellisia toimenpiteitä, kuten **parannettava ennaltaehkäiseviä lainvalvontavälineitä**, tiedotus- ja valistuskampanjoita sekä tutkimus- ja koulutusohjelmia, joiden tarkoituksena on vähentää ympäristörikoksia yleensä, lisätä yleisön tietoisuutta niistä sekä vähentää väestön riskiä joutua ympäristörikoksen uhriksi. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa toimittava yhteistyössä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa.

Tarkistus 54

Ehdotus direktiiviksi 15 artikla – 1 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on myös varmistettava ympäristöalan huolellisuusvelvoitteita koskevien kansallisten ja unionin velvoitteiden täytäntöönpano ja täytäntöönpanon valvonta kehitysmaissa toimivien luonnollisten henkilöidensä ja oikeushenkilöidensä toimitusketjuissa direktiivin (EU) xxx/xxx [yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta annettu direktiivi] mukaisesti.

Tarkistus 55

Ehdotus direktiiviksi 15 a artikla (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

15 a artikla

Hallinnollisten tarkastusjärjestelmien vahvistamista ja uuden teknologian, kuten maanhavainnoinnin, käyttöä on tehostettava, jotta voidaan ehkäistä ja havaita ympäristörikoksia, erityisesti kehitysmaissa toteutettuja

ympäristörikoksia.

Tarkistus 56

Ehdotus direktiiviksi

16 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla viranomaisilla, jotka havaitsevat ja tutkivat ympäristörikoksia ja nostavat niiden perusteella syytteitä ja antavat niistä tuomioita, on riittävästi pätevää henkilöstöä sekä riittävät taloudelliset, tekniset ja teknologiset resurssit tämän direktiivin täytäntöönpanoon liittyvien tehtäviensä tehokasta hoitamista varten.

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla viranomaisilla, jotka **ehkäisevät**, havaitsevat ja tutkivat ympäristörikoksia ja nostavat niiden perusteella syytteitä ja antavat niistä tuomioita, on riittävästi pätevää henkilöstöä sekä riittävät taloudelliset, tekniset ja teknologiset resurssit tämän direktiivin täytäntöönpanoon liittyvien tehtäviensä tehokasta hoitamista varten.

Tarkistus 57

Ehdotus direktiiviksi

17 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Jäsenvaltioiden on kehotettava tuomareiden, syyttäjien, poliisien ja muiden rikosoikeudellisiin menettelyihin ja tutkintaan osallistuvien oikeusalan ammattilaisten ja toimivaltaisten viranomaisten henkilöstön koulutuksesta vastaavia tahoja antamaan säännöllisin väliajoin tämän direktiivin tavoitteisiin ja asianomaisen henkilöstön ja viranomaisten tehtäviin liittyvää koulutusta, sanotun kuitenkin rajoittamatta tuomioistuinten riippumattomuutta ja eri tapoja, joilla oikeuslaitokset ovat järjestäytyneet unionissa.

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on kehotettava tuomareiden, syyttäjien, poliisien ja muiden rikosoikeudellisiin menettelyihin ja tutkintaan osallistuvien oikeusalan ammattilaisten ja toimivaltaisten viranomaisten henkilöstön koulutuksesta vastaavia tahoja, **mukaan lukien ympäristöasiantuntijat**, antamaan säännöllisin väliajoin tämän direktiivin tavoitteisiin ja asianomaisen henkilöstön ja viranomaisten tehtäviin liittyvää koulutusta, **erityisesti kun on kyse rikollisjärjestöjen yhteydessä toteutetuista ympäristörikoksista**, sanotun kuitenkin rajoittamatta tuomioistuinten riippumattomuutta ja eri tapoja, joilla oikeuslaitokset ovat järjestäytyneet unionissa. **Erityistä huomiota on kiinnitettävä kansainvälisten ympäristörikosten tutkintaa ja**

syyteeseenpanoa koskeviin erityiskoulutuskursseihin.

Tarkistus 58

Ehdotus direktiiviksi 18 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että myös 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa ja syytetoimia varten on käytettävissä tehokkaat keinot, jollaisia käytetään esimerkiksi järjestäytyneen rikollisuuden tai muiden vakavien rikosten tutkinnassa.

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että myös 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa ja syytetoimia varten on käytettävissä tehokkaat keinot, jollaisia käytetään esimerkiksi järjestäytyneen rikollisuuden, **kyberrikollisuuden**, **talousrikollisuuden** tai muiden vakavien rikosten tutkinnassa.

Tarkistus 59

Ehdotus direktiiviksi 19 a artikla (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

19 a artikla

Jäsenvaltioiden, unionin elinten, laitosten ja virastojen sekä kehitysmaiden yhteistyö

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava tehokas koordinointi ja rajatylittävä yhteistyö muiden jäsenvaltioiden ja unionin kanssa, mukaan lukien sen erityiselimet, laitokset ja virastot, kuten Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto (Eurojust), Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (Europol), Euroopan syyttäjänvirasto, Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto (CEPOL) ja Euroopan unionin perusoikeusvirasto.

2. Jäsenvaltioiden on tehostettava kansainvälistä oikeudellista yhteistyötä ja erityisesti yhteistyötä kehitysmaiden

kanssa niiden oikeusvaltio- ja hallintojärjestelmien vahvistamiseksi, jotta voidaan panna täytäntöön tehokkaita mekanismeja ympäristörikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

3. Komissio toteuttaa enemmän toimia kansainvälisen yhteistyön ja kehitysyhteistyön parantamiseksi ja kehitysmaiden tukemiseksi toteuttamalla tehokkaita toimenpiteitä, joilla parannetaan valmiuksien kehittämistä, erityisesti perustamalla teknisen avun ohjelmia, jotta ne voivat parantaa hallintojärjestelmiään ja oikeuslaitostaan ja -järjestelmiään ympäristörikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen tehostamiseksi.

Tarkistus 60

Ehdotus direktiiviksi 20 artikla – 1 kohta – a alakohta

Komission teksti

a) tämän alan rikoksia koskevan kansallisen toimintapolitiikan tavoitteet ja painopisteet;

Tarkistus

a) tämän alan rikoksia koskevan kansallisen toimintapolitiikan tavoitteet ja painopisteet, *mukaan lukien kansainvälisen järjestäytyneen ympäristörikollisuuden sekä tällaisiin rikoksiin liittyvän korruption ja rahanpesun ehkäiseminen ja torjunta, kun ne vaikuttavat kehitysmaihiin;*

Tarkistus 61

Ehdotus direktiiviksi 20 artikla – 1 kohta – b alakohta

Komission teksti

b) kaikkien tällaisten rikosten torjuntaan osallistuvien toimivaltaisten viranomaisten tehtävät ja vastuut;

Tarkistus

b) kaikkien tällaisten rikosten torjuntaan osallistuvien toimivaltaisten viranomaisten *sekä muiden toimijoiden, kuten kansalaisyhteiskunnan ja yksityisen sektorin,* tehtävät ja vastuut;

Tarkistus 62

Ehdotus direktiiviksi 20 artikla – 1 kohta – c alakohta

Komission teksti

c) toimivaltaisten viranomaisten **koordinointi- ja yhteistyötavat**;

Tarkistus

c) **koordinointi- ja yhteistyötavat** toimivaltaisten viranomaisten **kesken** ja **muiden toimijoiden, kuten kansalaisyhteiskunnan, kanssa**;

Tarkistus 63

Ehdotus direktiiviksi 20 artikla – 1 kohta – e alakohta

Komission teksti

e) tarvittavat resurssit ja se, miten täytäntöönpanosta vastaavien ammattihenkilöiden erikoistumista tuetaan;

Tarkistus

e) tarvittavat **ja jaetut** resurssit ja se, miten täytäntöönpanosta vastaavien ammattihenkilöiden erikoistumista tuetaan, **sekä se, miten monialaiset lähestymistavat sisällytetään koulutusohjelmiin**;

Tarkistus 64

Ehdotus direktiiviksi 20 artikla – 1 kohta – f alakohta

Komission teksti

f) menettelyt ja mekanismit saavutettujen tulosten seuranta ja arviointia varten;

Tarkistus

f) menettelyt ja mekanismit saavutettujen tulosten seuranta ja arviointia varten, **mukaan lukien lähtötaso ja käytetyt indikaattorit**;

Tarkistus 65

Ehdotus direktiiviksi 20 artikla – 1 kohta – g a alakohta (uusi)

g a) kehitysmaiden uhrien, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien uhrien, mukaan lukien ympäristönsuojelijat, auttaminen ja suojeleminen;

Tarkistus 66

Ehdotus direktiiviksi 21 artikla – 2 kohta

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tilastotietojen tulee sisältää ainakin seuraavat:

- a) ilmoitettujen ympäristörikostapausten lukumäärä;
- b) tutkittujen ympäristörikostapausten lukumäärä;
- c) ympäristörikoksia koskevien rikostutkintojen **keskimääräinen kesto**;
- d) ympäristörikoksista annettujen tuomioiden lukumäärä;
- e) niiden luonnollisten henkilöiden lukumäärä, jotka on tuomittu ja joille on määrätty seuraamuksia ympäristörikosten vuoksi;
- f) niiden oikeushenkilöiden lukumäärä, joille on määrätty seuraamuksia ympäristörikoksista tai vastaavista rikoksista;
- g) niiden ympäristörikostapausten lukumäärä, joiden käsittely on lopetettu;
- h) ympäristörikoksista määrättyjen seuraamusten tyypit ja tasot, myös 3 artiklassa esitettyjen ympäristörikosten

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tilastotietojen tulee sisältää ainakin seuraavat:

- a) ilmoitettujen ympäristörikostapausten lukumäärä;
- b) tutkittujen ympäristörikostapausten lukumäärä;
- c) **tuomioistuinmenettelyjen keskimääräinen kesto** ympäristörikoksia koskevien rikostutkintojen **alkamisesta tuomion antamiseen ja sen täytäntöönpanoon saakka**;
- d) ympäristörikoksista annettujen tuomioiden lukumäärä;
- e) niiden luonnollisten henkilöiden lukumäärä, jotka on tuomittu ja joille on määrätty seuraamuksia ympäristörikosten vuoksi;
- f) niiden oikeushenkilöiden lukumäärä, joille on määrätty seuraamuksia ympäristörikoksista tai vastaavista rikoksista, **sekä tieto siitä, onko rikoksentehtyjä järjestäytyneet rikollisryhmä tai toiminut tällaisessa ryhmässä**;
- g) niiden ympäristörikostapausten lukumäärä, joiden käsittely on lopetettu;
- h) ympäristörikoksista määrättyjen seuraamusten tyypit ja tasot, myös 3 artiklassa esitettyjen ympäristörikosten

luokkien mukaan jaoteltuna.

luokkien mukaan jaoteltuna;

h a) kansainvälisten ympäristörিকostapausten lukumäärä eriteltynä niiden maiden mukaan, joissa ympäristörikos on tehty;

h b) tiedot ympäristörिकoksesta saadun hyödyn määrästä, joka takavarikoitiin tai jäädytettiin väliaikaisesti ja joka lopulta tuomittiin menetetyksi;

h c) tieto siitä, onko ympäristörikos rahanpesun esirikos;

h d) uhrien lukumäärä, mukaan lukien uhriryhmät tai paikallisyhteisöt, eriteltynä muun muassa sukupuolen, iän, etnisen alkuperän ja alkuperämaan mukaan;

h e) ympäristöön, ihmisiin ja paikallisyhteisöihin kohdistuvan vaikutuksen tyyppi.

**ASIAN KÄSITTELY
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Otsikko	Ympäristönsuojelu rikosoikeudellisin keinoin ja direktiivin 2008/99/EY korvaaminen
Viiteasiakirjat	COM(2021)0851 – C9-0466/2021 – 2021/0422(COD)
Asiasta vastaava valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	JURI 27.1.2022
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	DEVE 24.3.2022
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Caroline Roose 14.3.2022
Valiokuntakäsittely	30.8.2022
Hyväksytty (pvä)	30.11.2022
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 12 –: 10 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Barry Andrews, Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Udo Bullmann, Antoni Comín i Oliveres, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Janina Ochojska, Michèle Rivasi, Christian Sagartz, Eleni Stavrou, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Alessandra Basso, Marlene Mortler, Caroline Roose
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Virginie Joron, Joachim Kuhs, Aušra Maldeikienė

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

12	+
NI Renew S&D The Left Verts/ALE	Antoni Comín i Oliveres Barry Andrews, Charles Goerens Eric Andrieu, Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino Miguel Urbán Crespo Pierrette Herzberger-Fofana, Michèle Rivasi, Caroline Roose
10	-
ID PPE	Alessandra Basso, Virginie Joron, Joachim Kuhs Hildegard Bentele, Aušra Maldeikienė, Marlene Mortler, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Eleni Stavrou, Tomas Tobé
0	0

Symbolien selitys:

- + : puolesta
- : vastaan
- 0 : tyhjää